ARBETAREN

ORGAN FÖR SVERGES ARBETARES CENTRALORGANISATION

N:o 23 UPPLAGA A LÖRDAGEN DEN 28 JANUARI 1922 PRIS 15 ÖRE ÅRG. 1

Det ödesdigra fallskärmshoppet i Askersund.

Flygkommissionen om resultatet av sin undersökning angående orsakerna.

Flygkommissionen har nu slutfört sin bebådade undersökning angående orsakerna till den förra söndagen inträffade flygolyckan i Askersund, då som bekant den kvinnliga flygaren fröken Elsa Andersson omkom vid ett fallskärmshopp.

På grund av vad som framkommit vid undersökning å olycksplatsen, vittnesutsagor och sedermera utförda försök med den använda fallskärmen, har det synts flygkommissionen att olyckans förlopp varit följande:

Fröken Andersson har vid utsprånget i stället för att ha hela utdragslinan bakom ryggen och sålunda fri från kroppen utan att tänka därpå vid fattningen om stagbocken då hon steg ut på undervingen fått linan under

(Forts. på sid. 2).

England skall upphjälpa Österrikes trassliga finanser.

Ett lån på 2 1/2 miljon pund sterling förberedes.

LONDON 27/1. (T. T. Radiogram.)

Inom brittiska finansdepartementet har man varit strängt upptagen med att förbereda ett utlåtande åt kabinettet rörande detaljbestämmelserna för det projekterade lånet på 2 1/2 miljoner pund sterling till Österrikes regering, vilket förklaras vara oundgängligt för att rädda detta land från en överhängande finansiell katastrof. I ministeriella kretsar anses det osannolikt, skriver Morning Post, att någon av de allierade makterna går in på att söka anskaffa någon del av beloppet. Tidningen tillägger, att de engelska ministrarna dock äro djupt medvetna om nödvändigheten av att komma till Österrikes hjälp, även om Storbrittanien blir tvunget att bära hela bördan. De förpliktelser England redan ingått, måste emellertid i första rummet ägnas nödig hänsyn.

Dagens Tidning och Ev. Fosterlandsstiftelsens pengar.

Ha de gått till understöd åt en dödfödd tidning?

Det är ganska märkliga, fast långt ifrån inom dessa kretsar ovanliga, förhållanden, som kommit till allmänhetens kännedom genom avslöjandena i samband med förskingringsaffären vid Ev. Fosterlandsstiftelsen. Visserligen säger Sv. Morgonbladet, att utredningen först blir färdig om någon vecka och att "till dess vore det säkerligen lämpligast, att så litet som möjligt talades om saken". Men vi anse dock, att det knappast kan skada att redan nu syssla något med denna för sedlighetens och den kristliga kulturens vapendragare något komprometterande affär.

Redan nu föreligga en del fakta, som tala för att av "missionsvännerna" under mycket gudeligt snack

hopiggda missionsmedel ha gått till understöd åt en dödfödd tidning.

Det är nämligen en offentlig hemlighet och en till full evidens bevisad sak, att en del av de landet runt i bönhus, kapell och missionslokaler för missionens räkning av småfolket offrade slantar gått till understöd av det ur många synpunkter egendomliga tidningsföretag som kallas *"Dagens Tidning"*.

Denna tidning startade i slutet av 1919 och utgavs som "ärkebiskopens tidning", vilket [illegible] ärkebiskopen endast *delvis* var sant — ärkebiskopen lär nämligen endast haft till uppgift att bilda ett konsortium i och för pekuniärt understöd åt tidningen. Sant däremot är, att Dagens Tidning redan från början utgav sig som en ny väktare över det moraliska livet hos Sverges folk och som ett organ för den kristliga kulturen och dess livsåskådning. Starten skedde också med en nog så imponerande kristligt-kulturell redaktions- och medarbetarestab.

Bland aktieägarna märktes förutom Karlsta-bispen Eklund och biskop Lövgrens stärbhus, även en hel del prästmän och förgrundsfigurer på det frireligiösa området.

I tidningsföretagets styrelse satt bl. andra generallöjtnanten O. B. Malm, Theodor Holmberg, auditör Svedberg, kyrkoherde Källander och den nu ryktbar vordne dir. Ahlberg.

Det visade sig emellertid ganska snart, att den kristliga kultur, "Dagens Tidning" gjort sig till talesman för, inte hade över sig stora sympatier hos allmänheten. Detta kanske delvis beroende av att samma kulturbehov fullt tillfredsställts av en annan, förut existerande tidning. Nu blev det *två* bärare av samma kristliga kultur, vilket allmänheten tydligen fann överflödigt.

Redan ett år efter starten, började "Dagens Tidning" få smått om slantarna och kunde icke ens då klara sina ekonomiska utfästelser, och ett kvartal senare — *i mars 1920* — hade man nått dithän, att företaget var *fullt bankruttmässigt.*

Detta ekonomiskt miserabla förhållande gick närmast ut över personalen.

Arbetarna fingo huvudsakligen kännas vid att företaget missköttes

i det redaktions-, kontors-, sätteri- och tryckeripersonal sällan fingo sina löner utbetalda på bestämda tider.

Vid denna tidpunkt tog dr Barr sin hand från det dödfödda företaget, men efter hans tid blev förhållandena, vad det gäller ekonomien, uslare än någonsin.

Redaktionens medarbetare och kontorspersonalen kunde få arbeta ända till tre à fyra månader utan att erhålla lön, men värst drabbade företagets misskötsel sätteri- och tryckeripersonal. *Ännu denna dag finnes det, inom den tekniska personalen de, som ha tillgodohavanden av upp till 1,200 kronor.* Intjänta löner, som de trots juridisk hjälpreda icke kunnat taga ut från det bankruttmässiga företaget.

Om penningbristens konsekvenser även gått [illegible] över de "ledande" inom det kristligt-kulturella företaget, skulle ej så mycket varit att säga därom, men *även under de mest prekära ekonomiska situationer, uttaga såväl verkställande direktören Lönnell som ock chefredaktören, lektor Nordin, sina löner till sista öret.*

Medan den "gemena" personalen vid tidningen — som lagt ner *betydligt mycket mera* arbete för densamma än vad dess ledning gjort — fick arbeta utan lön, levde dess "ledande män" högt och flott på "det levande liket". Och det är detta som är det oförsvarligaste i hela historien och visar vilken *praktisk* ansvarslöshet, som kan trivas sida vid sida med en *teoretisk* ansvarskänsla, som tätt och ofta slår ut i en predikoblomma. —

Under den sedan mars 1921 rådande "depressionen" på "Dagens Tidning" ha dess styrelse, vänner och gynnare, gjort allt för att hålla tidningen vid liv. Bl. a. försöktes det i höstas att förmå godtroget folk att satsa nytt aktiekapital till den dödsdömda och redaktionellt som expeditionellt illa skötta tidningen. En "Centralkommitté" tillsattes, vars första gärning blev ett

försök att lura präster och missionsföreningar

att teckna nya aktier à 500 kronor stycket. Den sände ut ett cirkulär, vari inbjöds till ny aktieteckning, men den glömde omtala både att denna nya aktieteckning var en följd av tidningens administrativa och redaktionella misskötsel och att tryckeri- och sätteripersonalen ofta fått nöja sig med en veckoavlönings-avbetalning varierande mellan 30 och 1 kr.

I cirkuläret klagades över bristande inbetalningar från annonsörernas sida, som angavs såsom orsak till obeståndet, men uttalades förhoppningen "att med Guds hjälp mycket skall göras för framtiden". Detta cirkulär har helt säkert tillfört det på konstlad väg ännu levande företaget en hel del nytt kapital, som troligen slukats av misskötseln och misskötarna i ledningen, ty ännu har den personal som redan i höstas hade krav på löner icke utfått ett öre.

Det är till detta företag som fosterlandsstiftelsens pengar gått.

Det har nämligen rått det idealiska förhållandet, att *flera av "Dagens Tidnings" styrelse samtidigt varit styrelseledamöter i Evang. Fosterlandsstiftelsen* — ett förhållande som nu satt frukt i den mycket omtalade förskingringsaffären. Sålunda ha bl. andra generallöjtnant O. B. Malm och ekonomidirektör K. J. Ahlberg suttit i båda styrelserna, och det är därför mindre underligt, att dir. Ahlberg försträckt "Dagens Tidning" med medel ur Fosterlandsstiftelsens kassa.

När "Sv. Morgonbladet" i sitt torsdagsnummer säger att "om Dagens Tidning torde det kunna sägas, att den talat mot bättre vetande eller av något annat skäl", så har den alldeles rätt. *Ingen bör bättre än "Dagens Tidnings" verkst. direktör och chefredaktör veta v a r t de av dir. Ahlberg förskingrade beloppen ha hamnat.*

Redan på hösten 1921 framgick det, att dir. Ahlberg mer än tillbörligt engagerat Fosterlandsstiftelsens pengar i "Dagens Tidning". Vid ett samtal som delegerade för "Dagens Tidnings" sätteripersonal då hade med dir. Ahlberg i hans egenskap av styrelseledamot i A.-B. Dagens Tidning lät han undslippa sig "att han ej vidare kunde utbetala något till personalen emedan han satt in i företaget allt vad han själv ägde och dessutom gått längre än han hade befogenhet till."

Det vill synas som om utom dir. Ahlberg — som satsat Fosterlandsstiftelsens pengar i "Dagens Tidning" i god tro på, att nytt aktiekapital skulle inflyta —

även verkst. dir. i "Dagens Tidning" borde ställas till moraliskt ansvar.

Hr Lönnell är säkerligen den, som åtminstone *moraliskt* — vi få ju tala om moral då det gäller sedlighetens väktare? — bär största ansvaret, eller åtminstone lika stort som dir. Ahlberg, för den uppseendeväckande förskingringen ur missionsfonderna. Och frågan är, om icke *hela styrelsen för "Dagens Tidning" kan anses ansvarig.*

Utan att vilja beskylla dir. Lönnell för att ha givit falska uppgifter, är det likväl troligt att han "lånat" av dir. Ahlberg under förespegling om återbetalning när det nytecknade aktiekapitalet började inflyta, men *med full vetskap* om att detta aldrig lät sig göra.

— — —

För dagen inskränka vi oss till detta — och vi skulle aldrig befattat oss med denna kristliga familjeaffär, om inte "Dagens Tidning" gett sig ut för det övermoraliska organ den pretenderat på att vara — men vi skola när utredningen i Fosterlandsstiftelsens affärer är klar, återkomma och vidare belysa saken.

Hästarna avpolletteras från aktiv krigstjänst.

När skall månne turen komma till människorna?

LONDON 27/1. (T. T. Radiogram.)

Enligt Daily News skola motortraktorer användas i stället för hästar inom varje sektion av det engelska artilleriet. Tidningen meddelar, att krigsdepartementets särskilda utskott haft under övervägande ett program, som skall sätta denna förändring i scen. Det traktordragna artilleriets förespråkare framhålla, att när en reorganisation i antydd riktning genomförts, kommer personalen att reduceras med 10 procent och kostnaderna i vida högre proportion. För närvarande drages varje kanon av sex hästar med ryttare. Daily News tillägger, att djurvänner, som beylitat hästarnas vånda under granateld, komma att med tillfredsställelse hälsa hästarnas förestående avmobilisering från artilleritjänst.

Sensationellt bolagsfallissemang i Norrland.

Misslyckade spekulationer — krasch på 10 milj. kronor.

Ett större fallissemang, som torde ha sin egentliga orsak i misslyckade spekulationer i trävaror under högkonjunkturen, har — enligt vad Heijnes Byrå erfarit — i dagarna inträffat, i det att Björknäs aktiebolag av en leverantörfirma i Härnösand begärts i konkurs, varjämte konkursansökan torde ha inlämnats även beträffande bolagets största intressent, grosshandlaren Gustaf Erstad i Långsele, som även är styrelseordförande i bolaget.

Fallissemanget torde röra sig om mycket betydande belopp; det talas om cirka 10 milj. kr. Största fordringsägare i bolaget är, förutom kronan, Svenska Handelsbanken, som enligt uppgift tunghar fullt [illegible]

(Forts. på sid. 2).

De norrländska trävarubolagen på krigsstigen.

Reduceringar på 70 à 80 proc. på förut gällande löner.

[illegible] brutalitet, lögn, list och bedrägeri äro de mest framträdande egenskaperna hos de norrländska trävarubolagen vid deras framfart häruppe i "framtidslandet". Allt ifrån den dag, då dessa trävarubolag, genom sina lakejer, började operera häruppe, ha dessa kännetecken alltid präglat deras handlingar, och man vill tydligen icke sätta någon "fläck" på dessa "stolta anor", utan fortsätter precis likadant den dag som är.

Att befolkningen häruppe låtit dessa bolagsherrar frånnarra sig sina skogar, och därtill år för år slitit och arbetat ihop miljoner, för att till sist hamna på fattighuset eller i bästa fall — om så pass mycket krafter funnits kvar — få på nåd och onåd sitta som bolagens arrendatorer — detta är någonting märkvärdigt. — Ja, nästan ofattbart. Likväl är det så.

Glädjande nog synes det emellertid ej gå baggbölarna så väl i händer i all evighet, som det gjort hittills. Folket här uppe i de stora skogarnas land synes mer och mer vakna upp till besinning. Man börjar fordra att få leva något så när som en vanlig människa. Man går icke längre med på att behandlas hur hänsynslöst som helst, och den allmänna förskräckelse folket häruppe erfor vid blotta åsynen av en pälsklädd bolagsdräng, har även försvunnit. Numera betraktar man sådana företeelser med fullkomligt sinneslugn, och man vågar även numera tilltala sådana personer.

Att detta icke behagar dem, kan ju var och en förstå, men det kan ju icke hjälpas. Det har varit, och är ännu, så oändligt mycket, som inte behagar oss skogsarbetare, men vi ha ju hittills trott oss tvungna att finna oss i detsamma. Om vi därför till sist räta på ryggen en smula, så tro vi att detta icke kan skada oss.

Men just detta, att skogsarbetarna börja vakna upp och mer och mer börja att organisera sig — detta är någonting oerhört. Detta måste naturligtvis bekämpas med alla till buds stående medel, och det finnes härvidlag ej något medel, som är för simpelt att använda sig utav, ty som bekant helgar ändamålet medlen. Och det är just denna kamp, som nu börjat på allvar. Förhållandet är detsamma för alla arbetargrupper. Det är organisationerna arbetsköparna skola slå ned. Det är icke industriernas dåliga ekonomi, som spelar huvudrollen i denna lönenedpressningskampanj, utan det är kapitalistklickens mening att för år framåt stuka till arbetarnas organisationer. Det är arbetsköparnas kamp för enväldet på produktionsområdet, som här gör sig gällande. Visserligen talar man ju om industriens dåliga ställning. Man har inga pengar att driva företagen med. Man måste sälja varan till och under självkostnadspris. Man kan icke konkurrera med utlandet o. s. v. Detta är endast en mask, under vilken man döljer sig. Man vågar icke visa hur man ser ut i ansiktet just vid detta tillfälle, ty då skulle det bli för mycket skrik och oväsen.

För trävaruindustriens vidkommande är talet om denna industris dåliga ställning så mycket mer obefogat. Om träpatronerna i somras förlorade på en del försäljningar, så var felet deras eget, och arbetarna inom nämnda industri äro inte alls skyldiga att bära det ekonomiska ansvaret för deras felslagna spekulationer.

Ställningen på trävarumarknaden f. n. är inte sådan, att 70 à 80 % lönereduceringar äro befogade inom skogsarbetet. Trävarubolagen kunna således icke finna gehör för sin jämmer vad det gäller denna sak.

För att ytterligare belysa, att — som förut påpekats — det är organisationerna man vill komma till livs, så skola vi här redogöra för bolagens tillvägagångssätt vid utlämningen av arbetet under den gångna hösten.

Bolagen häruppe bruka i vanliga fall redan i sept.—okt. månad lämna ut arbetet till resp. ackordstagare. Denna gång har man emellertid frångått gamla traditioner, och drog i stället ut på tiden tills i slutet av nov. och ännu längre på sina håll. Samtidigt lät man ombesörja att en hel massa rykten kommo i omlopp, att det inte skulle bli några drivningar innevarande vinter i varje fall endast i liten utsträckning. Av ren nöd och barmhärtighet skulle man ju sätta i gång så mycket, att inte folket häruppe skulle rent svälta ihjäl o. s. v. Emellertid kröp det fram av en del s. k. tjänstemän, att nog skulle man avverka alltid, lika mycket denna säsong som i vanliga fall, men man skulle i det längsta hålla på det för att få till stånd oro och förvirring bland folket och sedan så mycket lättare kunna genomföra lönereduceringarna. Var och en, som något följde med och iakttog bolagens manövrer, förstod detta mycket väl. Och vad man hade att vänta i fråga om priser vid årets drivningar, var man också på det klara med. d. v. s. att det skulle bli reduceringar av. Men att man skulle försöka sig på att erbjuda priser som tillämpats för 10 à 12 år sedan har man i alla händelser icke kunnat tro. Så har emellertid skett.

På de priser bolagen nu betala, kan en huggare förtjäna 3 à 4 kr. pr dag. Två man och häst — d. v. s. körkarl och lastkarl — 12 kr. pr dag. Mat pr man och dag kommer på 5 kr. För häst 7 kr. Det bör ju i detta sammanhang vara onödigt att nämna, att för var dag man arbetar, så blir man skyldig. På dessa priser ha skogsarbetarna nu omkring en månad före jul — provarbetat, men sedan denna högtid hade gått tillända, och med den all frid på jorden, så började striden på nyåret.

Första platsen var Ängersjö, där A.-B. Marma—Långrör har en drivning för omkring 200 man. Älvros, Glissjöberg och Herrö, där samma bolag har avverkningar, följde exemplet. Senare kommo även andra bolags arbetare med i ledet, och för snart sagt varje dag rapporterades om nya arbetsnedläggelser.

Detta var ju helt naturligt. Att bli skyldig för varje dag man arbetar har ingen lust med, och handlarna häruppe ha ej heller någon lust att bekosta bolagens avverkningar.

Bolagens s. k. arbetsledare här uppe — som sannerligen tarva sitt eget kapitel — mena som så: att nog går det att klara sig på dessa priser, bara man arbetar. Då man framlägger fakta för dem, så tycka de det är "tråkigt", att man inte skall kunna förtjäna till maten ens, men kunna ingenting göra. Kan man inte arbeta för de priser, som äro, så måste man ju få sluta, ty, säger man, bolaget kan ju inte begära att man skall gå och arbeta och bli skyldig eller taga utav sparade me-

(Forts. på sid. 2).

En större Förräderiprocess under uppsegling i Finland.

Kommunisternas partistyrelse och redaktörer arresterade.

[illegible] ett upprop till den finska arbetareklassen betitlat "Till kamp för rådsryssland", vari man i skarpa ordalag vänder sig mot de vitfinska militärintrigerna i Karelen och stämplingarna mot Ryssland.

Uppropet har blivit beslaglagt av myndigheterna som betrakta det som landsförräderi. Enligt vad som uppgives har hela partiets styrelse blivit arresterad jämte redaktörerna för partiets tidningar, som publicerat uppropet. Arresteringarna skedde till största delen under natten till torsdagen. Ansvar kommer att yrkas på de häktade för landsförräderi och straffet skulle efter de åberopade paragraferna komma att bli minst två och högst åtta års tukthus.

Man väntar att det kommer att företagas nya masshäktningar av kommunister både i huvudstaden och landsorten och att det hela kommer att utveckla sig till en förräderiprocess med synnerligen stora dimensioner.

Bara det nu inte går i Finland som det gick med den sista svenska förräderiaffären att det blir ett bakslag för polisen. Men det behöver man måhända icke befara. Finlands vita polis är ännu mäktig.

Häktningarna verkställas.

HÄLSINGFORS 27/1. (T. T.)

I anledning av att de i Finland [illegible] för någon tid sedan [illegible] "Socialistiska arbetarpartiets partidelegation" undertecknade proklamationer till kamp för Rådsryssland och till Finlands arbetande folk, förordnade inrikesministeriet på torsdagen om anhållande av medlemmarna av den kommunistiska partidelegationen, ävensom de ansvariga redaktörerna för de kommunisttidningar, som publicerat proklamationen. Polisen skred omedelbart på order av vederbörande landshövdingar till häktningarnas verkställande. I Helsingfors häktades på torsdagaftonen ansvarige redaktören för kommunisternas huvudorg. Suomen Työmies, stadsfullmäktigledamoten Kivilahti, kommunistiska partisekreteraren Tuominen samt ordföranden i kommunistiska partidelegationen Tuomi. I Åbo häktades på natten redaktören i Suomen Työmies, Mäkinen. I dag häktades ytterligare arbetaränkan Fagerholm, som tillhör den kommunistiska partidelegationen. Order har dessutom utfärdats om att anhålla ansvariga redaktörerna för kommunisttidningarna i Vasa, Kuopio, Uleåborg och Kajana. Efter med de anhållna verkställdt förberedande förhör kommer åtal att väckas för landsförräderi.

Offentliga Nöjen

Offentliga möten

Fritänkaragitatorn
O. LJUNGDAHL
talar
I SÖDRA FOLKETS HUS
Söndagen den 29 januari kl. 8 e. m.
över ämnet:
"Finnes ett medfött behov av religion hos människorna?"
Stats- och frikyrkliga, spiritister och teosofer inbjudas till debatt.
Entrébiljetter à 50 öre vid ingången.
Stockholms Ungsocialistiska Klubbar.

Sammanträden

Aktions-utskottet

har sammanträde i dag lördag kl. 2 em. å de Arbetslösas expedition, Folkets Hus (G-salen).

Kooperativa rakstugor startas i huvudstaden.

Möte i går uttalar sig för starten och tillsätter interimskommitté.

Möjligheten att starta kooperativa raksalonger i Stockholm var ämnet för överläggningarna vid ett möte som hölls i går afton i lokalen Kronobergsgatan 9. Utom frisörerna, som voro inbjudare, hade kommit tillstädes ett antal för saken intresserade utom yrket varande personer.

Sedan frågan inletts av hr Lydén vidtog diskussionen där visserligen svårigheterna för starten framhölls, men den förvissningen, att stora förutsättningar förefunnos för det lyckliga realiserandet av idén, var allmän. Det framhölls, att det bland arbetarekretsar fanns stort intresse för en kooperativ verksamhet inom frisörfacket att företaget så gott som redan därigenom kunde anses tryggat därför att det från början var säkert på en stor kundkrets.

För att föra saken vidare ifrån diskussionens och till förverkligandets stadium, tillsattes en interimskommitté, att utföra det förberedande arbeet med utsändandet av teckningslistor o. m. samt sammankallande av nytt möte för definitivt beslut i frågan och föreningens konstituerande.

I interimskommittén invaldes hrr Holmer, Severin, Lydén, Westerbring, Svedberg, Lidberg, Engström och Knut Andersson.

FACKFÖRENINGSVÄRLDEN

Frisörbiträdenas förslag till uppgörelse överlämnat. Frisörbiträdena överlämnade på fredagen sitt förut omnämnda underhandlingsförslag till mästarnas organisation. Frisörmästarna sammanträda fredag afton på sin lokal för att diskutera det framlagda förslaget.

Medlingsförslag inom tändsticksindustrien framlägges. Förhandlingarna angående nytt avtal inom tändsticksindustrien avslöts under fredagen. Förlikningskommissionen meddelade vid förhandlingarnas slut att den kommer att förelägga parterna ett medlingsförslag.

Tändsticksarbetarekonferens på söndag. För behandling av den nu inom tändsticksindustien uppkomna situationen, i anledning av förlikningskommissionens avsikt att förelägga medlingsförslag, ha tändsticksarbetarnas fackföreningar av sin förbundsstyrelse anmodats att sända representanter till en konferens, som kommer att hållas i Jönköping i morgon, söndag.

Se upp för blockadbrytarevärvare! Enligt upplysningar från vederhäftigt håll gör Marma-Långrörs A.-B. försök att värva folk i Hälsingland till bolagets drivningar i Härjedalen. Förtjänsten utlovas bliva 35 kr. för häst och karl och 10 kr. för huggare, allt pr dag. Den löneökning som arbetarna begärde motsvarar resp. 12 och 5 kr. pr dag. (Genomsnittligt 50 procent). L. S. förslag till priser är 100 procent lägre än vad man nu kan betala strejkbrytare. Bolaget framhåller för L. S. delegerade, att de betraktar drivningen som nödhjälp. Men det är inte fråga om nödhjälp när det gäller att slå sönder organisationen.

Sensationellt fallisemang.

(Forts från sid. 1.)

tryggande säkerhet för sina fordringar i bolagets skogar och trävaror.

Det uppgives, att fallissemanget, som i intresserade kretsar länge varit väntat, icke torde varken för andra trävarubolag eller enskilda få följder av allvarligare art.

Björknäs aktiebolag har idkat trävarurörelse i Gudmunderå socken av Västernorrlands län samt verkställt skeppning av trävaror. Bolagsordningen är fastställd år 1886. Bolagets styrelse utgöres av grosshandlare Erstad, förvaltaren A. J. Holst och skogsförvaltaren E. P. Hansson. Det inbetalda aktiekapitalet uppgår till 1,500,000 kr. Bolaget har ute ett obligationslån av år 1917 å ett totalbelopp av 1,500,000 kr. med amorteringstid 1918—1937. År 1917 utdelades två gratisaktier för varje äldre aktie och 1920 gratisaktier å tillsammans 450,000 kr. (H. B.)

Norrlands trävarubolag på krigsstigen.

(Forts. från sid. 1.)

del och köpa mat för! Som synes är man mycket human på det hållet.

Svaret på detta har blivit blockad på en del platser, och flera kommer det efter.

Nu kan det ju invändas (och det har man även gjort), att man blir väl mera skyldig om man strejkar. Det kan se så ut, men man får nöja sig med ett mål om dagen och f. ö. försöka taga sig fram så gott man kan. Ett är då säkert: Vi komma aldrig att arbeta för de svältlöner, som nu bjudas oss. Kunna icke bolagen betala, så att man kan förtjäna till maten — ja, då böra skogarna få stå orörda. Vi begära icke några orimligheter, fastän vi äro syndikalistiskt organiserade, men rätten att leva ett människovärdigt liv fordra vi under alla omständigheter.

Och så till sist: Vad Ängersjö beträffar, så skola inte Marma—Långrörs bolag [illegible] oss mjuka genom brutalt uppträdande och hotelser. Vår L. S. kommer att finnas till långt efter sedan detta bolag upphört att existera. Har bolagets arbetsledning här uppe tänkt sig, att genom hot och trakasserier få bort vår L. S., så kunna vi meddela dem, att de grundligt bedragit sig. Ju mera man trakasserar oss, ju brutalare man uppträder emot oss och ju mera man beljuger oss, desto bättre blir sammanhållningen. Om bolagsledningen hotar aldrig så med att inställa arbetet, så kan detta icke ett grand inverka på oss. Den skog, som bolaget genom processen fick sig tillerkänd, kan gott stå under blockad i alla dessa sex år. Platsborna kunna mycket väl taga reda på den efter denna tid. Under tiden ha vi beslutat oss för att avverka den skog, som bönderna ha kvar, för att försäkra oss om att inte bolaget genom process får även den sig tillerkänd.

Sålunda komma vi inte att våre sig böja oss för bolagets påtryckningar eller svälta ihjäl. Vår organisation kommer trots allt att finnas till. Den finns här i dag — den kommer att finnas här alla dagar "intill världens ände"!

C. G. Strömgren.

Svenska regeringen antager inbjudan till Genua.

Hoppas att konferensen skall inleda Europas återuppbyggande.

Svenska regeringen har beslutat antaga den genom italienska regeringen framförda inbjudningen att deltaga i den ekonomiska och finansiella konferens, som utsatts att hållas i Genua den 8 nästkommande mars. I svaret på inbjudningen hänvisas därtill, att Sverige genom sin anslutning till Nationernas förbund och genom sin verksamhet inom detsamma ådagalagt sitt livliga intresse för den åt förbundet i särskild grad anförtrodda uppgiften att verka för fredens tryggande på säkra grundvalar. Regeringen finner sig därför böra antaga den nu utfärdade inbjudan under förväntan och förhoppning att denna konferens måtte vinna så allmän anslutning, att den må kunna i en försonlig samverkans anda inleda Europas återuppbyggande.

Det ödesdigra fallskärmshoppet.

(Forts från sid. 1.)

vänstra armen, varvid vid skärmens utdragning denna fastnat i armvecket. Brytträdarna hava härvid avslitits utan att skärmen vidare utdragits. Å den skinnrock, som fröken A. använde, finns även å vänstra ärmen märken, som synas bekräfta riktigheten av detta antagande. Orsaken synes sålunda hava varit ett förbiseende av fröken A. vid utdragslinans ordnande, vilket kan förklaras därav, att hon vid detta tillfälle på grund av sin plats framför föraren måst hoppa ut på ett annat sätt — från stående ställning och å vingen — än hon vid föregående tillfällen brukat, då hon från sittrummet bakom föraren direkt kastat sig ut och varvid skärmen fungerat tillfredsställande.

Den fallskärmen innehållande säcken var i detta fall fastknuten å ryggen medelst tvenne snören, vilka fröken A. vid hoppet löste för att säcken efter hoppet skulle falla fritt från kroppen. Efter nedslaget befanns säcken fortfarande fasthållen å ryggen medelst det ena snöret, som av någon orsak ej helt lossnat utan lindat sig ett par varv omkring den högra armen. Ehuru detta med sannolikhet ej varit någon direkt eller indirekt orsak till, att ej fallskärmen utvecklades, kan lämpligheten av en dylik uppfästning av säcken ifrågasättas, enär det vid företagna försök visat sig, att om säcken ej löses helt från ryggen en avsevärt trängre öppning för skärmens utfällande eller utdragande bildas än då säcken blir hängande fritt bakom kroppen. Emellertid kan detta fröken A:s åtgörande ej betraktas såsom någon oförsiktighet från hennes sida, enär hon enligt sin egen uppgift, blivit av fallskärmens konstruktör Heinecke instruerad att fastbinda fallskärmssäcken på detta sätt, vilket vid hennes föregående fallskärmshopp ej visat sig medföra någon olägenhet.

Den skedda olyckshändelsen visar, att det vid dylika fallskärmsmanövrer är av synnerlig vikt, att före utsprånget dels fallskärmen är i god ordning, dels att den, som använder skärmen gör sig noga reda för, att vid utsprånget utdragslinan är så anordnad att den kan fritt påverka skärmen och ej [illegible] omkring kroppen [illegible] eller på annat sätt [illegible] hindrat [illegible] sin rätta funktion, varpå [illegible] företagets lyckliga utgång i så hög grad beror. Även synes det vara av stor vikt, att vid uppvisningar, avsedda att för allmänheten demonstrera fallskärmens användbarhet såsom livräddningsmedel den hoppande förutom att ha gjort sig väl förtrogen med fallskärmens konstruktion samt dess montering och arbetssätt, även i förväg sätter sig väl in i det sätt, varpå utsprånget i varje särskilt fall skall ske samt därmed sammanhängande förhållanden.

Då fallskärmen kan spela en viss roll såsom räddningsmedel vid luftfärder anser kommissionen, att demonstrationer med fallskärmar ej böra förhindras men att, för olyckors förebyggande vid sådana, bestämmelser böra utfärdas att offentlig uppvisning i fallskärmshopp ej får företagas av annan än den, som inför av regeringen bestämd myndighet — exempelvis besiktningsmännen för luftfartyg — styrkt sin kompetens härför.

Massdeputation till regeringen i arbetslöshetsfrågan.

Kommunistiska partiet utsänder en proklamation om deltagande.

Kommunistiska partiets arbetsutskott har till arbetarekommuner, fackföreningar, lokala samorganisationer, arbetslöshetsföreningar, ungdomsklubbar och kvinnoklubbar utsänt en proklamation, vari vederbörande korporationer uppmanas att sända ett eller flera ombud att deltaga i en massdeputation som i februari skulle uppvakta regeringen, riksdagens talmän och statsutskottet för att klarlägga arbetareklassens allt fruktansvärdare ställning i dessa nödtider. Proletariatets ovillkorliga krav på att de anslag, som av regeringen och arbetarpartiens representanter i riksdagen begärts till arbetslöshetens lindrande, äro — heter det i proklamationen — ett oundgängligt minimum.

För småglasindustrien fortsätta förhandlingarna. Förhandlingarna inom småglasindustrien, som i går afton pågingo till ganska sent på kvällen, hunno icke att avslutas, utan fortsätta även i dag.

Förhandlingarna mellan Järnvägsbyggnadsarbetarna o. S. J:s styrelse.

Arbetareombuden avge en bestämd protest mot Järnvägsstyrelsens planer.

Som *Arbetaren* tidigare meddelat, hade järnvägsstyrelsen kallat representanter för arbetarna vid statens järnvägsbyggnader till förhandlingar i Stockholm, då, för att citera järnvägsstyrelsens cirkulär, "fråga uppstått att inom närmaste tid vidtaga en ytterligare sänkning av timlönerna, så att desamma komma att ligga något under full kompensation enligt indextalet".

Förhandlingarna började i torsdags kl. 1 e. m. Till desamma hade infunnit sig följande ombud: för järnvägsstyrelsen major Fogelmark, byrådirektör Görde och major Nordberg; för Väg- och vatten förtroendeman Nilsson jämte tre från förbundsstyrelsen; för arbetarna vid Norra Inlandsbanan en, från Forsmo—Hoting en och från Hällnäs—Stensele en representant.

Först höll major Fogelmark ett tal, vari han utvecklade skälen för att konferensen kommit till stånd. Med kännedom om det statsfinansiella läget och de inbesparingar på alla områden som därav nödvändiggjordes, hade järnvägsstyrelsen ansett nödvändigt, att taga under prövning, huruvida indextalet, motsvarande 1914 års levnadsstandard, längre kunde få tjänstgöra som normerande för löneberäkningarna vid statens järnvägsbyggen. Påpekade, att Vattenfallsstyrelsen faktiskt redan sänkt lönerna under den nivå som motsvarar full kompensation enligt indextalet. Meningen med sammanträdet var, att ge arbetarnas representanter ett tillfälle att framkomma med de erinringar de ansågo böra beaktas vid avgörandet.

Arbetarnas representanter erinrade därom, att järnvägsstyrelsen sannerligen ej velat höra talas om överkompensation, då det var högkonjunktur på arbetsmarknaden. Då var indextalet en helig gräns, som på inga villkor fick ens en hårsmån överskridas. Varför skola arbetarna nu vara med om underkompensation? Det [illegible] ett faktum, att indexet beträffande Norrlandsorterna i flesta fall är missvisande lågt; det är fruktansvärt dyrt att leva däruppe i övre Norrland. Och utgångslönen, d. v. s. 1914 års lön, var så knappt tillmätt, att den ej medger någon prutmån, utan måste arbetarna bestämt vidhålla, att reallönen fullt svarar mot 1914 års indexsiffra. De protesterade mot järnvägsstyrelsens tillkännagivna planer.

I övrigt ville ombuden begagna tillfället att än en gång frambära anläggningsarbetarekonferensens i Gävle krav beträffande bättre ordnande av friresor, sjukavlöning m. m.

Järnvägsstyrelsens ombud lovade att föra fram arbetarnas synpunkter till vederbörande i järnvägsstyrelsen, på vars avgörande det fick bero, hur pass stor hänsyn man ansåg sig kunna taga till desamma. Hur pass kraftiga lönereduceringarna komme att göras, därom var ingenting bestämt. Major Fogelmark ville emellertid framhålla som sin mening, att ackordspriserna borde ställas så, att ackordsförtjänsten alltid låg minst 30 procent över den bestämda timpenningen.

Som ingendera parten hade mandat att träffa några som helst avgöranden, kunde givetvis positiva resultat ej framgå som frukt av förhandlingarna, utan avslöts dessa i går e. m.

Få nu se vad järnvägsstyrelsen har i sinnet att komma med!

Även arbetarerörelsen inbjuden till Genua.

MALMÖ, 27 jan. (TT.)

Till Arbetet telegraferas från Paris: Enligt uppgift i fackföreningstidningen Le Peuple skall den italienske ministerpresidenten Bonomi ha gjort en framställning till alla till Genuakonferensen inbjudna regeringar att i landets delegation medtaga en representant för arbetarerörelsen samt en representant för den kooperativa rörelsen.

ARBETET FÖR ARBETAREN

Nartorps L. S. skall till att börja med taga hem 10 fredagsnummer till försäljning.

Blötbergets L. S. skall sälja 15 ex. av onsdags- och lördagsnumren.

Hagge L. S. börjar med 10 lördagsnummer och **Grenna L. S.** 5 ex. dagligen.

Kommissionären i Hallstavik skriver: "Det gick som en dans att sälja de 20 exemplar vi fick i lördags, därför ökar vi med 10 ex. till". Så skall det låta.

Glötes L. S. meddelar att tidningskommittén, bestående av 5 man skall göra sitt bästa för att anskaffa fasta prenumeranter på Arbetaren.

Från **Hybo** rekvireras 15 ex. till försäljning dagligen och från **Sole** rekvirerar en kamrat 10 ex. för försäljning på lördagarna.

Hagge L. S. rekvirerar 40 Dala-nummer.

HÄLSINGLAND.

Kamratmöte i Söderhamn.

L. S. i Söderhamn, Stugsund, Lervik, Ljusne, Vallvik, Håvik, Bergvik, Landa och Kilafors (den s. k. Söderhamnskretsen) kallas till **kamratmöte i Verdandisalen i Söderhamn, söndagen den 12 febr. kl. 12 midd.**

Huvudfrågor: **Kampen just nu — hur den bör läggas. S. A. C:s anslutning till R. F. I. Agitationen.**

Möt upp mangrannt. Medtag diskussionsfrågor från L. S. Låt oss gemensamt försöka att göra kamratmötet så intressant och trevligt som möjligt.

Sandarne den 26/1 1922.

Distriktkommittén.

ARBETAREN
Redaktör:
FRANS SEVERIN.
Redaktion och Expedition:
LÄSTMAKAREGATAN 29
(vid Oxtorget).
Postadress:
Box 399, Stockholm 1.
Telegramadr.:
ARBETAREN.
REDAKTIONEN:
Redaktörens mottagningstid kl. 3—4 em.
Allm. tel. Norr 186 34, Rikstelefon 126 43.
Redaktionssekreterarens mottagningstid kl. 12—2 och 6—7 em.
Allm. tel. Norr 186 34, Rikstelefon 126 45.
Notisavd. öppen fr. kl. 10 fm. till 2 natten.
Allm. tel. Norr 186 34, Rikstelefon 126 43.
Redaktionen stängd lördagar.
EXPEDITIONEN:
öppen från kl. 9 fm. till kl. 6 em.
Lördagar stänges Expeditionen kl. 4 em.
Allm. tel. Norr 189 48, Rikstelefon 126 23.
FAKTORN:
Allm. telefon Norr 185 92.
Tryckeri-A.-B. Federativ, Stockholm, 1922.

Stockholm den 28 jan.

Rättssynpunkter.

Det borgerliga hyckleriet söker i allmänhet att dölja kapitalismens krassa profitbegär under allehanda fagert tal om rättvisa och billighet. Särskilt då arbetarna hota att sätta makt bakom kraven på en bättre ställning, uppkallas alla de borgerliga moralpredikanterna och servera sina ihåliga fraser om det oberättigade och hänsynslösa i arbetarnas krav. Då förstå icke arbetarna vad rättvisa och billighet kräva, huru mycket samhället rimligtvis kan bära; de endast söka roffa åt sig så mycket de orka, utan hänsyn till produktionens bärkraft, samt pocka att med maktmedel genomdriva sina krav, även om alla andra samhällsmedlemmar skola lida därpå; de sakna sålunda ansvar inför samhället och sina medmänniskor.

Hyckleriet eller också den omätbara enfalden träder ingenstädes så ohöljt i dagen, som då borgarna söka lägga rättssynpunkter på arbetarnas lönekrav, eftersom ingen mera skriande orättvisa finnes än inkomstfördelningen i det borgerliga samhället. Och denna orättvisa den begås och upprätthålles just av dem som med rättssynpunkter söka hålla arbetarna tillbaka i deras lönestrider.

Förehåller man emellertid kapitalisterna och deras garde orättvisan i det borgerliga samhällets inkomstfördelning, så möter man alltid svaret, att dessa högre inkomster äro berättigade, därför att de som åtnjuta dem äro så mycket skickligare och mera begåvade än arbetarna, att de göra sig förtjänta av dem. Men vem eller vad avväger rättvisan i inkomstfördelningen i förhållande till den olika begåvning människorna av naturen undfått, vem eller vad avväger att inkomsten står just i den riktiga proportionen till begåvningen och den nytta inkomsttagaren gör samhället? Oss veterligt finnes ingen institution som med utgångspunkt från de eller de fastslagna rättssynpunkterna avgör fördelningen av inkomsterna.

Nej, någon dylik institution finnes icke, avgörandet sker automatiskt, men i alla fall rättvist, därför att just den mest begåvade också har största förmåga att hävda sig, och genom sina överlägsna förståndsgåvor skaffa sig denna högre inkomst. Och det står var och en, även arbetarna, fritt att hävda sig, använda sin begåvning på bästa sätt och på grund därav skaffa sig lika hög inkomst som varje annan i samhället. Detta är ju den borgerliga samhällsordningens grundval; striden och tävlingen mellan människorna, under vilken den starkaste vinner, men under vilken också alltid det bästa ekonomiska resultatet nås för hela samhället. I denna tävling står det arbetarna fritt att deltaga, och de deltaga också. Då de icke kunna nå samma resultat som andra i samhället, så bevisar detta endast att de icke ha samma begåvning.

Detta är borgarnas enkla förklaring till samhällsorättvisorna, och denna förklaring mena de också gör orättvisorna till rättvisa. Men i samma ögonblick man godtagit denna förklaring, så har man också lämnat de rättssynpunkter, vilka borgarna älska att hålla upp för arbetarna när dessa kräva en människovärdig ställning. Ty denna förklaring lämnar inte en kvadratmillimeters rum för rätten, det blir makten som avgör. Envar har endast att slå sig fram, vinner han, så är det rätt, förlorar han, så är det också rätt.

Det vittnar dåligt om borgarklassens begåvning, att den kan servera denna förklaring till rättvisan i sitt samhällssystem, samtidigt med att den förebrår arbetarna, att dessa trampa rätten under fötterna under sitt hot att med maktmedel tvinga sig till vad de icke eljest kunna erhålla, försåvitt icke begåvningen skulle ligga just i fräckheten att våga möta arbetarna med denna billiga advokatyr. I varje fall är borgarklassens hållning tämligen befriad från inre logik. Ty det arbetarna göra då de med sina organisationers makt söka tilltvinga sig större förmåner i samhället är ju ingenting annat än att hävda sig själva, deltaga i striden och tävlingen med de medel som stå dem till buds. Det står ju enligt den borgerliga moralen envar fritt att deltaga i tävlan; vinner han, så är det rätt, och vinner han inte, så är det också rätt. Någon anledning att förebrå arbetarna för hänsynslöshet finnes sålunda icke, åtminstone om man utgår från den moral, som är grundläggande för den borgerliga samhällsordningen. Arbetarna ha insett, att de icke som enskilda personer förmå hävda sig i kampen, och därför ha de sammanslutit sig för att kunna nå så mycket bättre resultat. De ha sålunda ingen som helst skyldighet att taga hänsyn till de borgerliga moralfloskierna om rättvisa och billighet; de handla just i enlighet med borgerlighetens högsta moralbud, även om de äro än så hänsynslösa.

Det är arbetaremoralens, den socialistiska moralens förtjänst, att den icke finner rätt att någon hävdar sig på annans bekostnad, det är denna morals förtjänst, att dess anhängare med sin strid, sitt deltagande i tävlingen, icke avse att förtrycka andra, utan endast uppnå rättvisa. Även om det alltså en gång i framtiden skulle ligga i arbetarnas förmåga att hävda sig på så sätt, att därigenom de nutida förtryckarna själva blevo de förtryckta, så är icke deras strävan denna, och så länge den socialistiska moralen upprätthålles, så kunna borgarna leva trygga för att ingen hämnd skall övas för begångna orättvisor. Endast rättvisa skall skipas. Då, men icke för, kan rättssynpunkter läggas på någon grupps uppträdande.

F. S.

Prenumeranter i Midsommarkransen, Tellusborg och Aspudden.

Våra prenumeranter å dessa platser, vilka nu få sig tillsända tidningen per korsband torde så fort som möjligt och senast den sista jan. vända sig till tidningskolportören I. Boman, Jarlagatan 28, Aspudden, Allm. Tel. 224, för att därmed erhålla tidningen tidigare på morgonen. Alla prenumeranter uppmanas att avhämta sina tidningar hos Bomans tidningsförsäljare i ovannämnda platser så tidigt som möjligt på morgonen.

Nya prenumeranter kunna även hänvända sig dit för verkställande av prenumeration å tidningen Arbetaren.

Tidningar kunna avhämtas från kr. 5,45—8 f. m.

PRESSOPINIONEN

Det är på inkomstfördelningen det hänger, hävdar Soc. D. i diskussion med borgarpressen om det kapitalistiska samhällets orättvisor och profitproduktionens oförmåga att tillfredsställa behoven, samt fortsätter:

Det kapitalistiska samhällets vanvettigt abnorma fördelning av inkomsterna utgör grundvalen för att man förtjänar på att tillverka lyxbilar, då det på intet sätt skulle löna sig att tillverka skor åt alla änkefruarna Petterssons barn. Men de senares *behov* är icke desto mindre ett faktum av ofantligt mycket viktigare och allvarligare slag än behovet av lyxbilar, guldklockor, briljantringar och halssmycken. Därför har socialdemokraten ändå till slut rätt, då han säger, att tillverkning för profit och tillverkning för behov ingalunda är samma sak. För *samhället* skulle det på längden löna sig i högsta grad att sörja för en produktion som i *främsta rummet* inriktade sig på att tillfredsställa *allas* nödtorvt, även om några privatkapitalister därpå skulle dö den ekonomiska sotdöden.

Det är icke så länge sedan en överklassocialdemokrat med professorstitel hävdade att socialdemokratiens viktigaste uppgift icke var att ändra inkomstfördelningen utan att öka produktionen, och en annan socialdemokratisk professor har i officiellt uppdrag framhållit att det för kapitalbildningens skull är nödvändigt med en mycket ojämn inkomstfördelning. Det vore väl om socialdemokratien kan komma till insikt om sanningen i vad Soc. D. nu själv ansett sig böra skriva. Socialismens viktigaste uppgift är att åstadkomma en rättvis fördelning av nationalinkomsten oberoende sedan av huru stor denna är. Det är en annan sak att alla ansträngningar också skola göras för att öka produktionen, men i detta arbete deltager ju obestridligen även kapitalismen, och har under sitt bestånd även visat sig förmå uppdriva produktiviteten.

Svenska arbetsgivareföreningens direktör vill sålunda utvidga Statens arbetslöshetskommission till ett organ i närmaste anslutning till arbesgivareföreningens egen byrå påpekar F. D. P. med anledning av arbetsgivaregeneralens motion, och framhåller:

Ur hr von Sydows synpunkter är denna strävan förklarlig. Men det är oförklarligt om en enda av dem i regering och riksdag, som säga sig företräda arbetareklassen och dess intressen, skall falla undan för hr von S:s krav i detta hänseende eller ge minsta stöd åt dessa strävanden. Att regeringen är på glid i denna betydelsefulla fråga, är beklagligt. Det gäller för arbetarerepresentanterna i riksdagen att tillbakavisa icke mindre hr von Sydows och Svenska arbetsgivareföreningens framställning än även att slå tillbaka försöken att genom lägre maximisatser för understöds utbetalande ge ytterligare styrka åt de privata arbetsköparnas lönenedpressningsaktion.

På grund av den hotande jättekonflikten i Danmark har Stockholms-Tidningen ansett nödigt att hålla en liten social fredspredikan, som emellertid, då tydligen ingen ny skiva till arbetsfredsgrammofonen kunnat anskaffas, fått bli en upprepning av de gamla rätt ofta hållna föreläsningarna:

Ju mera elakartad en sådan konflikt blir, desto olycksdigrare bli i längden konsekvenserna också för den för tillfället segrande parten; motparten är nämligen i själva verket kött av hans kött och blod av hans blod, även om detta på ingendera sidan inses och erkännes. Men händelsernas logik borde redan ha fått göra sig gällande i detta avseende och kommer förr eller senare att göra det. Frågan är endast, huru mycket parterna först måste skada varandra och samhället, innan de komma till insikt om, att det inom en organiserad rättsstat är minst lika oförnuftigt som mellan staterna att endast tillämpa maktmedlen som ultima ratio i tvister. Det är blott en halvsanning, att den som vill fred måste bereda krig. Nu säga vi alla, att man just måste bereda freden. Men på det sociala området härskar ännu den föråldrade krigsmoralen.

Det som är sanning i Jena är ett dåligt skämt i Heidelberg, och i lindrigaste fall kan också Stockholms-Tidningens tal om "rätts-stat" inte bli annat än ett dåligt skämt för arbetarna. Det behövdes en rent av fantastisk enfald att gå och känna sig nöjd med "rättvisan" i att svälta ihjäl, medan andre levde flott på de arbetsresultat, som den svältande under svett och möda frambringat.

I sanning: tiderna äro sådana att det bör fröjda både den ene och andre klasskampsmoralisten att leva, utropar Smålands folkblad med anledning av von Sydows motion om nedsättning av arbetslöshetsanslaget, och den borgerliga pressens ivriga förkunnande av rättvisan i att indraga understödet för den som inte vill taga erbjudet arbete på "rimliga villkor"; tidningen fortsätter:

Men så sant som naturen icke låter gäcka sig och lika visst som klasskampsmoralen tack vare deras egen antisociala ävlan är ett klarare faktum än någonsin, lika säkert stundar förr eller senare vedergällningens dag för både "den naturliga lönenivåens" predikare och "de rimliga villkorens" professer. "Rimlig" och "naturlig" är allt, rätt att leva och leva det liv som betingas av vars och ens *insats i nyttigt arbete*, uppskattad av alla under full och verklig ekonomisk såväl som politisk demokrati. Dit går utvecklingen obönhörligen, utan att spörja varken antikprofessorer eller arbetsgivaregeneraler, litteraturdoktorer eller "frisinnade" lönenedpressare om lov, även om den går i kurvor och måste ta svåra backar ibland — vilka onödig barlast har första och största utsikten att bli avpolletterad.

Det är ibland en glädje att läsa Smålands Folkblad, som synes ha blivit en smula "efter" i utvecklingen och ännu dröjer kvar vid den ursprungliga socialismens "primitiva" rättskrav. Den har mer än en gåg visat sig vara anhängare av den "primitiva arbetaresocialismen" som det heter från de mera "utvecklingsbara". I detta fall kunde det dock vara av intresse att tidningen närmare förklarade det något dunkla uttrycket "vars och ens insats i nyttigt arbete".

Sparsamhet!

K. m:t har föreskrivit att av det belopp å 650,000 kr., som ställts till pensionsstyrelsens förfogande för vidtagande under 1922 av åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet allenast 500,000 kr. får användas av styrelsen för ändamålet.

"Bankir" Ericsons meritlista.

Den tredje polisrapporten om bankir Gustav Ericson förelåg på fredagen i poliskammaren. I denna rapport nämnes om en insättare, vilken förlorat 6,000 kr., som han insatt å kapitalräkning i Sverges Industrikreditanstalt. Ericson har vid förhör förnekat att han i det ifrågavarande fallet handlat bedrägligt. Han har också framhållit, att han icke själv förmått målsägaren ifråga att göra insättningar hos bolaget. På fråga har målsägaren förklarat, att han föranletts placera pengarna hos bolaget på grund av de annonser Ericson låtit införa i tidningarna.

Med denna rapport synes den omfattande utredningen vara slutförd.

Många tiggare hos regeringen avvisas.

K. m:t har på fredagen behandlat följande framställningar om anslag ur statens krigsförsäkringskommissions överskottsmedel, nämligen från Svenska sällskapet för räddning av skeppsbrutna till upprättande och underhåll av livräddningsstationer, från Bohusläns fiskareförening för sjöförsäkring till bildande av en fond för tillgodoseende av vissa fiskerinäringens behov, från Sverges redareförening till en lånefond för rederinäringen, från Sverges varvsindustriförening till en lånefond, från Svenska Hydrografisk-biologiska kommissionen till byggande och underhåll av ett undersöknings- och bevakningsfartyg, från Konferensen 1921 i London av svenska sjömanspräster i utlandet till inrättande av samlingslokaler för sjömän och från rederiaktiebolaget Banco i likvidation m. fl. rederiföretag till ersättning för under kriget lidna förluster. K. m:t beslöt att ingen av dessa ansökningar skulle till någon åtgärd föranleda. Ännu återstår en del liknande ansökningar som ännu icke blivit behandlade.

K. m:t har i dagens konselj avslagit rederibolaget Svenska Lloyds ansökan om understöd för upprätthållande av sjöfartsförbindelse med England.

Frankrike—England.

När Poincaré för några dagar tillbaka störtade Briand och grep Frankrikes statsroder, inträffade det, att i vissa stadsdelar barnen kommo gråtande från skolorna och förskräckta frågade sina föräldrar, om det var sant, att det åter skulle bli krig, om det var sant, att Poincaré betydde krig! De franska arbetarna kalla nämligen Poincaré för "Poincaré la guerre" (Poincaré-kriget). Denna benämning, som återspeglar den populära uppfattningen av den nye statschefen, har blivit ett slagord. Barnen voro uppskrämda över, att Poincaré la Guerre skulle regera landet. Och det är icke bara barnen, som hysa fruktan för att den nya regimen skall föra till nya krig, det är en synnerligen utbredd uppfattning bland folket.

I dessa dagar har det utkommit en bok, innehållande en del av president Wilsons papper, varibland även anteckningar finnas från Versailleskonferensen. Betecknande nog har detta arbete utkommit under titeln: "Frankrikes fruktan håller världen väpnad". Frankrike fruktar för revanchekrig från Tyskland och dess politik går ut på att på alla upptänkliga sätt försvaga och sönderstycka Tyskland och på alla sätt skapa koalitioner mot Tyskland, som skall förhindra detta land att på nytt resa sig mot Frankrike. Denna politik är det, som håller världen beväpnad och skapar en permanent krigsängslan.

I stället för att föra en fredens och försoningens politik mot Tyskland föres en hämndens och oförsonlighetens politik, som är dömd att skapa nya konflikter. Poincaré la guerre är oförsonlighetspolitikens personifikation och hans kommande till makten är oroväckande.

Ur de efterlämnade Wilsonska papperen framgår det, att Frankrike i Versailles fordrade Rhen som gräns för Frankrike. Denna tanke är icke uppgiven. Den blir på nytt aktuell genom Poincaré, som för kort tid sedan förordade besättandet av Rhurområdet och Rhenlandet, när icke Tyskland kunde fullgöra sina betalningsförpliktelser av krigsskulden till Frankrike.

I Versailles fordrade Frankrike vidare besättandet av Essen och de kruppska anläggningarna i rent kapitalistiskt intresse. Frankrike eftersträvar nämligen att uppnå europeisk hegemoni på järnmarknaden. Men återtagandet av Elsass-Lothringen och beslagläggandet av Saarområdet är det icke tillräckligt? Det vill också ha Rhurområdet med dess kolgruvor. Den militaristiska falang som Poincaré står i spetsen för kommer att forcera denna politik, om det över huvud taget är möjligt.

Denna falang fordrar nu militärfördrag med England emot ett tyskt infall i Frankrike och i Polen och den fordrar, att de engelska och franska generalstaberna omedelbart skola utarbeta mobiliseringsplaner. På detta sätt driver den folken konsekvent emot nya krig. Den håller en krigsberedd armé på 800,000 man som när som helst är beredd att rycka in i Tyskland och förverkliga de franska imperialisternas drömmar.

Den engelska imperialismen har följt en annan taktik. Den har alltid visat sig vara mera realistisk. När Tyskland var övervunnet trodde England att den med lätthet skulle kunna etablera ett ekonomiskt herravälde över världen. Med Arabien, Mesopotamien och den zionistiska republiken, höll den hela den främre asiatiska orienten i händerna. Den understödde Grekland i dess erövringskrig mot Turkiet. Den lade händerna på Georgien genom att göra den svaga socialistiska republiken ekonomiskt beroende och den befrämjade härmed sin oljepolitik genom att komma i besittning av de rika oljekällorna i Baku.

Men den ryska sovjetrepubliken kom i vägen. Denna lade med vapenmakt beslag på Georgien och drev engelsmännen från Baku. Den hjälpte de turkiska nationalisterna, den uppträdde i Persien och kom Englands asiatiska politik att misslyckas.

England förstod att notera misslyckandet av sin politik. Det övergav den och slog in på en annan väg. Det underhandlade med Irland, med hinduerna, med egyptierna och sökte vinna resultat genom eftergifter. Det närmade sig Tyskland, ty det hade kommit underfund med, att Tysklands ruinering träffade lika hårt den engelska exporten. Det inledde underhandlingar med Ryssland, därför att det insåg, att Rysslands återställande och införlivande i den internationella samfärdseln var en nödvändighet för Englands eget ekonomiska tillfrisknande. Dess politik är icke mindre imperialistisk och kapitalistisk för det, men den är mera realistisk. Så framstår dessa länders politik under de sista månaderna som tvenne skilda typer.

Frankrikes för obetingat till nya krig. Det gör kanske Englands också, men icke så omedelbart. Dess intressen har så många gnidningspunkter både mot Frankrikes asienpolitik och Amerikas oljepolitik att krig ständigt står som en möjlighet, men först längre fram i tiden. Först vill den i varje fall, att världen skall tillfriskna, innan nya slaktningar blodtappar den på nytt.

Arbetarna ha ingenting att vänta varken av Frankrikes eller Englands politik annat än nya krig i en mer eller mindre avlägsen framtid. Så länge det består stater och kapitalistiska regeringar, så länge kommer det att bestå krig. Arbetarna måste rusta sig för att själva bevara freden i kamp mot alla regeringar.

Dramatiska teaterns reglemente.

Frågan om Dramatiska teaterns reglemente har varit före i fredagens konselj, churu det därvid fattade beslutet ännu icke föreligger justerat. Enligt vad T. T. inhämtat innebär emellertid beslutet bl. a. att en scenintendent skall utses av teaterbolagets styrelse under det att någon särskild ekonomiintendentbefattning icke kommer att inrättas.

Bankernas betryckta läge.

Skaraborgs enskilda bank redovisar för år 1921 efter avskrivningar i vinst kr. 966,273:37, vartill komma å vinst- och förlusträkning kvarstående 448,199 eller tillhopa kr. 1,414,472:37. Styrelsen kommer att föreslå bolagsstämman att till bankens huvudlottägare utdelas 6 proc. utöver utbetalta 5 proc., eller inalles 11 proc. Å vinst- och förlustkonto komma därefter att kvarstå kr. 473,472:37.

Till de organiserade arbetslösa.

Mjöl utdelas till alla å vår byrå inregistrerade arbetslösa med familj eller hem, med början måndag 30 jan n:r 1—1000, tisdagen 31 1001—2000, onsdag 1 febr. 2001—3000, torsdag 2 3001—4000, fredag 3 4001—5000, lördag 4 5001—5400.

Sillutdelningen börjar tisdag 31 jan. n:r 1—1000, onsdag 1 febr. 1001—2000, torsdag 2 2001—3000, fredag 3 3001—4000, lördag 4 4001—5400.

De som hava tre barn och därutöver erhålla vid sillutdelningen 10 kg. potatis, så långt partiet räcker.

Ingen erhåller sin ranson på annan dag än den utsatta och de som komma försent gå förlustiga sin.

All utdelning sker kl. 10—2.

Stockholm den 27 jan. 1922.

Stockholms Fackliga Centralorganisations Hjälpbyrå för arbetslösa.

~ Bokmarknaden ~

Jack Londons hustru

Av Alfred Kämpe.

Jack London, vars böcker för närvarande läsas över hela den civiliserade världen, dog fyratioårig. Han knäckte sin ursprungliga järnfysik under den beryktade resa, han åren 1906—1909 företog till Söderhavsöarna. Han lät bygga och inreda ett eget litet fartyg, med vilket utflykter företogs. Detta visade sig redan vid sjösättningen i San Francisko vara ganska bristfälligt, så att färden torde ha varit förenad med ingalunda obetydliga besvärligheter. Som följeslagare hade han i främsta rummet hustrun, Charmion Kittredge London, även hon i nya världen en betydande författarinna. Å första bladet i den bok, som blev den långa resans närmaste resultat: "På långfärd med Snark", gör också författaren följande säkerligen ärligt menade tillägnan:

Mrs Charmian K. London.

"Till Charmian, som tjänstgjorde som styrman på Snark, som skötte ratten såväl natt som dag — vid ut och ingående i hammar såväl som på vida havet — som aldrig ryggade tillbaka för svårigheter, men grät, då resan efter två års segling måste avbrytas" — — —.

Mrs Charmian London synes i allt ha varit en hustru efter mannens kynne. Hon kompletterar honom, kan man säga; och mr Jack var tvivelsutan en stor beundrare av hennes utomordentliga gåvor på skilda områden, materiella som andliga. Hon kunde boxas med honom, idrottsmänniska ut i fingerspetsarna, emellanåt hon skrev böcker; och nu nyligen har på Bohlin & Comp. [illegible] Stockholm utgivits den senaste: "Jack London och Hawaji", som säkerligen kommer att finna många lika intresserade som tacksamma läsare, tacksamma därför, att hon i förbigående under skildringen av sollandet Hawaji ger en karaktäristik av Jack London, mer påtaglig och medryckande än någon jag förut sett. Hon skildrar honom nämligen sådan han var i vardagslag som make eller kamrat, som hon säger — för övrigt Jacks ständiga benämning på sitt livs följeslagerska.

Det ligger ett visst, lättförklarligt vemod över mrs Londons arbete: kamraten har gått bort. Hans aska återstår endast i urnan under ett stort granitblock i Måndalen, säger hon själv. Men hon har tydligen besjälats av mannens starka ande, när hon nedskrivit minnena från Hawaji, ehuru hon gått fram fullständigt på egen hand, ställvis med större förståelse och intuitiv känsla än Jack i det mera brett lagda arbetet: "På långfärd med Snark" förmått. Han såg, kan man säga, mera på de yttre tingen — hon söker pejla djupet därunder. Det är styrkan i hennes författarskap.

Man behöver endast tänka på skildringen från Molokai, de spetälskas ö i Stilla havet, tillhörande Hawajiska ögruppen, och icke långt från huvudstaden Honolulu. Här stannar hon utförligt: icke så mycket vid de yttre anordningarna och händelserna — i stället söker hon nedtränga i de sjukas själar, i dessas känslor; aldrig mera i livet skulle de få se en skymt av sina hemorter eller träffa sina kära. De sörjde icke, säger hon, alla voro belåtna med sin tillvaro — många ville icke ens därifrån. De hade vuxit in i miljön, och ville icke ur den. Man har svårt att intränga i detta tankeliv, men man måste tro författarinnan på hennes ord.

Lika intressant är också mrs Londons skildring av den lögnkampanj, som ständigt i pressen förföljde hennes älskade Jack, i synnerhet efter krigsutbrottet. Han var socialist och antimilitarist, ehuru han i allmänhet icke under de senare åren skrev någonting väsentligt utöver skönlitteraturens gränser. Men likväl möttes han på Hawaji av där förlagda amerikanska officerare — ögruppen är för närvarande upptagen som stat i U. S. A. — med allt annat än vänliga blickar, ehuru han försökte att förklara sin neutrala hållning. De betraktade honom likafullt med stor misstänksamhet och ovilja.

Slutligen skildrar hon återbesöket på Hawaji, på vintern 1915.

Jack hade vissa planer på att stanna här tidvis. Han trivdes här — till och med bättre än på ranchen i Måndalen. När de i juli påföljande år, "Jack bekransad av Hawajierna ända upp till öronen", som hustrun skriver, foro hem, bar den världsberyktade författaren redan dödsfröet i kroppen. Det är tydligen under djup rörelse hon i slutet nedskriver följande ord: "icke endast därför att det var Jack Londons kärleks land tillber jag Hawaji och dess folk".

— — nej mrs Charmian har blivit så fästad vid det soliga underlandet, att hon där, även efter mannens död, tillbringar flera månader årligen.

"Jack London och Hawaji" är en märklig bok, som kan rekommenderas alla. Någon partiskhet, kan icke särskilt påtalas: hon skildrar honom sådan han var; den mest kärleksfulla tillgivenhet lyser dock fram på varje sida — naturligt nog för övrigt!

Sverges stora geni

C. J. L. Almquist.

C. J. L. Almquists Samlade skrifter. Bonniers förlag.

När Anatole France var här och mottog Nobelpriset i litteratur, sade han i en intervju att Sverges litteratur var honom icke alldeles obekant och att han särskilt hade fäst sig vid — icke August Strindberg, som man hade kunnat tro, utan C. J. L. Almquist, vars arbeten utkommo i förra hälften av det förra århundradet; han själv har varit död sedan 1866. Man misstar sig kanske icke att det var Almquist som psykolog — själv en outgrundlig demonisk själ med diaboliska anlag — som mest intresserade Anatole France.

C. J. L. Almquist.

Hade Almquist levat och verkat under samma tid och tidsförhållanden som Strindberg, skulle han helt säkert varit Strindbergs jämlike, lika stor som och måhända ännu större än Strindberg. Och ovisst är om Strindberg hade varit lika stor som Almquist, om han hade levat på Almquists tid och under hans förhållanden.

Man har beundrande talat om Strindberg som europé, vilken samlade hos sig alla Europas andliga kulturströmningar. Men var, kunde man fråga, Almquist icke en ännu större europé för sin tid med dess jmförelsevis outvecklade samfärdsmedel? All Europas andliga kultur fanns även samlad hos Almquist; ingenting därav var honom främmande och han rörde sig som författare på de flesta kulturområdena, allt iakttog och bearbetade han, alldeles som Strindberg. Naturvetenskaperna hade på Almquists tid icke samma betydelse som på Strindbergs, men hade Almquist levat nu, hade han helt visst även kommit att odla denna gren av det mänskliga vetandet. Man kan ge förlagsanmälan till Almquists nu under utgivning varande Samlade skrifter sitt fulla instämmande, när där säges, att "i hans verk, brokigt och nästan outtömligt, röra sig alla århundradets och ögonblickets tendenser". Man kan även helt instämma uti att han är "bland de stora svenska klassikerna den mest omstridde och den mest problematiske" och att han är "i sällsynt grad en levande författare" — "alltid modern, alltid aktuell och eggande".

Almquist var diktare, dramaturg, språkforskare, läroboksförfattare, skolman, publicist, socialreformator; och det i stora mått.

Strindberg ville aldrig riktigt erkänna Almquist, ehuru han utan tvivel mottagit många impulser från honom. Strindberg skrev Om det allmänna missnöjet, Almquist Europeiska missnöjets grunder. Almquist bereste och genomvandrade stora delar av Sverge söder om Dalälven, sade sig ha velat litterärt kartlägga Sverge i sin helhet såväl som i dess delar, provinserna. Strindberg älskade även lika högt Sverges natur och bondefolk och hade ävenledes gjort flera ansatser till att ge dem en dikterisk kartläggning.

Det finns mycket annat som är gemensamt för de båda genierna, Sverges genier för var sin epok. Deras kärlek till Sverges allmoge, för Almquist var "folket" i Sverge bondeklassen, bondfolket; båda voro de folklivsskildrare, skärgårdsfolket var Strindbergs specialitet, sagoförtäljare och sedeskildrare. Någon industriarbetarfråga fanns ännu icke på Almquists tid i Sverge men en tjänstehjonsfråga, den Almquist ägnade sin varmaste sympati och sitt största intresse. Men i övriga Europas kulturländer fanns en industriproletariatfråga, som upptog Almquists tankar och intresse i frågans hela vidd såsom en av grunderna till Europeiska missnöjet.

Båda satte de ock en ära i att vara eller ge sig sken av att vara mäktiga alla kunskapsområden. — Båda voro de kristligt religiösa, Almquist ofta teologiskt, Strindberg aldrig.

Båda voro de ock två olyckliga människor, olyckliga i sina äktenskap, olyckliga i sina existensmöjligheter samt misskända, Strindberg i senare avseende långt mindre än Almquist, som alltid fick kämpa ensam, ensam utan bistånd, fast han hade många vänner och beundrare av sina läror och idéer och även bildade skola, d. v. s. fick lärjungar, särskilt i sedlighetsfrågorna, på vilket område Almquist även blivit mest attackerad av sin samtids skinande ljus. Quiding har bl. a. synbarligen tagit starka intryck av Almquist i flera av de av Almquist behandlade sociala och ekonomiska, men även kyrkliga frågorna. Men det är ett kapitel för sig, kapitlet om Quidings förhållande till Almquist. Hans anhängare voro isolerade, utan samling; han hade inga massor som Strindberg tidvis bakom sig. Därför stod Almquist så ensam i kampen för vad han ansåg vara sanning och rätt.

*

Flera urval av Almquists skrifter finnas utgivna, men den edition, som nu är under utgivning, skall bli en fullständig samlad upplaga av Almquists alla i tryck utgivna arbeten och uppsatser, nu strödda och knappast uppdrivbara antikvariskt, samt en mängd aldrig förut tryckta. Med andra ord en upplaga skall utges, som omfattar hans ungdomsskrifter, ett urval av hans tidningsartiklar, hans folkskrifter, hans romaner, varav flera av socialt och politiskt innehåll; hans filosofiska och estetiska avhandlingar o. s. v.

Man skall då bl. a. få en hälsosam minnesuppfriskning av hans märkliga tankar om sin tids universitetsbildning i hans skrift Om svenska uppfostringsväsendet (1840), om Geijers avfall, Om folknöjen, betraktade ur politisk synpunkt; hans avhandling Vad är penningen?, hans i berättelseform framställda angrepp på äktenskapet som tvångsinstitution Det går an; Europeiska missnöjets grunder o. s. v. Av dessa skrifter äro de om folknöjen och penningen nu utkomna.

Geijers avfall behandlas även i Almquists nyssnämnda universitetsskrift. Geijer har, vad en namne och släkting till Almquist, S. Almquist, säger i en liten skrift Ur C. J. L. Almquists författarliv (1920), blivit "ett slags kulturhelgon" för nutidens långa rad av kommentatorer av Geijer, vilka i sin litterära Geijersbeundran helt och hållet ignorerat meningarna, som hans kritiska samtida hade om honom, såsom nu Almquist; — Sturzen-Becker och den hätskt sinnade Crusenstolpe icke att nämna i detta sammanhang. Almquists kritik är en lika nyttig som nödvändig reaktion mot nutidens legendbildningar om Geijer, som ingalunda blir en mindre storhet för det. Man slipper bara det kväljande lovprisande smickret i de höga tonlägena.

Vi hade haft i tankarna att reproducera det väsentliga av Almquists lilla skrift Om folknöjen i S. A. C:s arbetarkalender för nästa år som prov på det sociala tänkandet hos 1830—1840-talets isolerade sociala tänkare, men vi avstå nu.

Det starka sociala patos, som genomgår denna uppsats, har, tycks det, alldeles undgått förf. till inledningen till de samlade skrifternas XI—XIII:e band, d:r Werin. Han tycker att den är kvickt och slagfärdigt skriven, under det att uppsatsen Vad är penningen? förefaller honom bitvis rentav långtrådig. Frånsett ämnenas olika natur, som naturligtvis fordrar ett olika framställningssätt, är den så måttligt rolig, så djupt allvarlig till sitt innehåll som den är. En social indignation, ett socialt anskri är vad som slår läsaren till mötes, när han går till läsningen av denna ursprungligen som tidningsartikel författade skrift.

För att ha kunnat skriva en uppsats som den Vad är penningen?, måste Almquist ha bedrivit icke små ekonomiska studier. Av historiskt intresse hade varit att få veta upprinnelsen till denna i svensk litteratur alldeles unika avhandling, helst som han tydligen gått betydligt längre i konsekvens angående metallpenningens ersättande med ett idéellt mynt som omsättningsmedel än åberopade miss Martineau, en på sin tid berömd kvinnlig nationalekonom och positivist, vars berömda ekonomiska arbete Statshushållningen framställd i exempel utkom i svensk översättning 1834—36. Men därom lämnar d:r Werins inledning ledsamt nog icke den ringaste ledning. Ett f. ö. genomgående drag hos den svenska litterära doktorskritiken, dess främlingsskap i sociala frågor av ekonomisk art.

Almquist följer i samtalsform logiskt bindande penningens historiska utveckling från att vara *blott vara* (metall) till att vara *vara och idé på en gång* (metall och pappersmynt, anvisningar), för att slutligen bli en gång i framtiden *blott idé* (anvisningar, representativer). Han har här föregripit männen av facket, nationalekonomerna man kallar, och de mest avancerade bland de modernaste bland dem. D:r Werin tycks sakna förutsättning för avhandlingens riktiga värdesättning. Denna undersökning om penningens väsen är varken trivial eller inkonsekvent från Almquists ståndpunkt; oss synes den ha de rakt motsatta egenskaperna: i högsta grad fängslande, intressant och med en föregångsmans visionära blick för penningens framtida idéella uppgift.

Quiding, för vilken "det rationella myntet" ävenledes är framtidens, har profeterat om att "metallpenningens tidevarv skall av kommande historieskrivare tecknas såsom det, då guldkalven var människans avgud, såsom den krassa egennyttans, svekets, lögnens, de vilda lustarnas och alla usla handlingars regeringstid."

I vad fall som helst har Almquist genom denna avhandling om penningen lagt i dagen en ny sida av sin rika författarpersonlighet.

Förutnämnda anmälan till Almquists Samlade skrifter framhåller även att Almquist kan räknas till kommunismens och de sociala utopiernas första profeter i Sverge, vilket i viss mening må kunna sägas, härom hänvisande till min skrift om Socialismen i Sverge 1770—1886. Den lustige prof. Palmblad i Uppsala, boktryckare och "grek" i en person, utropade ju också 1851 i en pamflett om "Den nyaste solförmörkelsen på publicismens himmel" Almquist som socialist, "ingenting mer, ingenting mindre", samt som en socialist som var socialist "redan på en tid, då knappt någon i Sverge ännu visste vad denna sekt egentligen var". Så noga följde Almquist utlandets sociala rörelser.

Den samlade upplagan av Almquists skrifter, som nu utges, står under professor Bööks redaktion. Han synes beklagligen icke själv komma att skriva något (utom anmälan?) — han har annar[illegible]s skrivit mycket om Almquist i tid[illegible]ingsartiklar och i litteraturhistoriska [illegible] handböcker — [illegible]tan är det fyra yngre språkkarlar (eller f. d.) vid det sydsvenska universitetet, vilka stå som utgivare för var sin grupp av skrifterna, till vilka de även skriva en inledning, men en inledning, som, att döma av det som hittills skrivits, tycks förutsätta att läsaren på förhand skall vara rätt så hemmastadd med Almquists skriftställeri.

Det har blivit praxis hos ett litet litterärt liberalsocialdemokratiskt kotteri att visa prof. Böök en grinig uppsyn. Men vad de än må ha att säga om honom, visst är att han är den ende f. n., som hos oss förmår ge liv och färg åt vår domnade litteraturhistoria, att väcka och att ge impulser och smak för mera. Och så är han — så professor han är! — så befriande i sin frihet från akademiska fasoner. Akademiker, är han icke alls akademisk. Det är det som gör oss så glada, när vi se något från hans hand.

Av Almquists Samlade skrifter äro hittills utkomna 12 band i 5 volymer till ett pris av 7:50 volymen. Efter hand som verkets utgivning fortskrider, hoppas vi vara i tillfälle att hålla *Arbetarens* läsare à jour därmed. Vi kunna då också måhända gå mer in i vissa, särskilt en arbetarpublik intresserande detaljer och såmedelst påpeka vad den framför allt först bör göra sig förtrogen med. Några antydningar i det hänseendet äro ju också redan gjorda i det förestående.

G. H:son-Holmberg.

Den svenska järnbruksindustrien.

Några plock ur ett föredrag vid årets Hindersmässa i Örebro.

Bergshanteringens vänner hålla varje år sitt årsmöte i samband med den s. k. Hindersmässan i örebro och så har även i år skett. Vid dessa möten bruka hållas en serie föredrag beträffande bergshantering och järnbruksindustri, föredrag som tilldragit sig allmän uppmärksamhet.

I år ha dock föredragshållarna först och sist spelat på arbetsgivarnas älsklingssträng: arbetslönerna måste ner!

Tonen angavs redan i inledningsanförandet, vari bl. a. yttras:

Rent beklämmande verkar det om man gör en resa genom det idoga Bergslagen att se den arbetslöshet, som råder. Och man måste ovillkorligen fråga sig hur statsmakterna inför detta allvarliga läge kunna stanna vid att endast månad efter månad betala arbetslöshetsunderstöd utan att i övrigt företaga stort annat än utredningar. Vet man då icke hur det står till? Vi industrimän pläga emellertid icke dådlöst vänta hjälp utifrån, där vi på något sätt kunna hjälpa oss själva. Kraftigt ha de ansvariga ledarna inom bergshanteringen gripit sig an med det svåra problemet att hastigt och mycket reducera kostnaderna för tillverkningen och på detta sätt skaffa möjlighet till driftens upprätthållande eller återupptagande.

Man vet ju, att de omtalade kraftiga ansträngningarna gått ut på ett, endast ett, nämligen att få ned arbetslönerna under svältgränsen. Men även här ges dock en bristningspunkt och att bygga en industris uppblomstring på utsvältning av de arbetare den sysselsätter, är ett farligt recept. Helt blinda för sanningen härav voro ej talarna. Sålunda yttrade överingenjören vid Guldsmedshyttan, Tore Zachrisson, i sitt föredrag, att kostnaderna för malmbrytning kunde uppdelas i två huvudgrupper, nämligen arbetskostnader och materialkostnader, av vilka de förra uppgingo till 59,6 procent och de senare till 40,4 procent. Arbetskostnaderna ha sedan nyåret vid samtliga gruvor sänkts till hälften, varigenom avlöningsnivån återförts till cirka 20 à 30 procent över deras nivå före kriget. Att få materialierna ned till samma nivå är alltså ett kardinalvillkor för att få stabila förhållanden, sett såväl från gruvägarnas som arb[illegible] [illegible] för arbetarnas vidkommande såsom materialier insättas motsvarigheten från deras synpunkt — livsmedlen och livsförnödenheter av alla slag.

Javisst, däri kan man instämma. Arbetarna kan vara likgiltiga för, om de få sina löner reducerade med 99 procent, om samtidigt livsförnödenheter av alla slag sänkas till ett pris som motsvarar lönesänkningen. Men nu vet ju var och en, att sådant aldrig kan bli annat än en teoretisk konstruktion. Prisernas förändringar sker inte på samma sätt som då man drager ett streck efter en linjal. Därför måste arbetarna bjuda motstånd mot lönesänkningarna, så långt dessa innebära en faktisk försämring av deras levnadsstandard.

Dessa allmänna anmärkningar må stå som reservation mot talet om arbetarnas skyldighet att utan knot finna sig i lönereduceringar. Arbetarna ha intet reservkapital att äta upp, deras löner ha aldrig varit uppe i den nivå att de rimligen kunnat spara, men industrien har skördat oblyga vinster under högkonjunkturerna, men dessa ha i mycket liten utsträckning fonderats för kommande svåra dagar. De ha strukits ner i parasiternas, aktieägarnas fickor och dessa hålla handen skyddande över sina förvärv och gorma om arbetarnas skyldighet att leva på luft, för att deras företag må komma på fötter igen.

Det är också sant, vad finansminister Thorsson yttrade under remissdebatten, att det bara är hälsosamt, ifall krisen tappar bort en del vatten ur aktierna i våra industriföretag.

— — —

Vi återge här några brottstycken ur disponenten G. de Geers föredrag om järnets tillverkningskostnad:

Ett kännetecknande drag för Sverges järnhantering under de senaste decennierna har varit de ständigt stegrade fordringarna å exportjärnets kvalitet. Den tid är för länge sedan förbi, då det svenska järnet med monopolets starka ställning behärskade världsmarknaden. I allt större utsträckning hava vi fått känning av en växande utländsk konkurrens. Möjligheterna för det svenska järnets avsättning är icke längre blott en kvalitetsfråga utan även i hög grad en prisfråga. Om detta är sant beträffande vårt exportjärn, gäller det i ännu högre grad den del av vår järnhantering, som i konkurrens med importerat järn, arbetar på vår inhemska marknad.

Råvarukostnader.

Malmen som ingående behandlas i ett följande föredrag, lämnas i detta sammanhang helt åsido. Ur bränslesynpunkt är träkolen den fasta grundval på vilken Sverges järnhantering bygger ej blott sin kvalitativa överlägsenhet utan även övervädigande delen av vår tackjärnsproduktion. Ekonomiskt spelar träkolsposten en dominerande roll i vårt järns framställningskostnad, varför ett nedbringande av densamma i hög grad skulle öka vår konkurrenskraft, såväl utåt som inåt. Kolningen bedrives ännu överväldigande genom milkolning, ett säsongsarbete, som, till skillnad från de flesta övriga säsongsarbeten, infaller under en tid, då arbetsbristen för den kategori arbetare den berör är påtaglig. En följd härav är, att kolningskostnaden, vilken till övervägande del är arbetslöner, visar sig synnerligen förskjutbar nedåt, då konjunkturläget så fordrar. Tydligt bestyrkes detta av årets utveckling på kolmarknaden, där kolningsackorden äro knappa 30 procent av föregående års. Detsamma gäller om kolvedens rotvärde. Ur forstlig synpunkt är det i hög grad önskligt, att denna uttages, även om den endast förmår bära skogens direkta utlägg. Dessa gynnsamma förutsättningar i fråga om kolning och rotvärde gälla endast om efterfrågan å träkol håller sig inom viss ram. Överskrides densamma bliva förhållandena annorlunda. Träkol måste hämtas från avlägsna trakter, i konkurrens med pappersveden måste stigande rotvärden erläggas för kolveden och arbetslönerna pressas i höjden. I och för sig är ju en sådan utveckling glädjande, men det måste starkt ifrågasättas, om vår järnhantering inom de närmaste åren är mäktig en sådan. Krigsårens 700,000-tons gräns för vårt tackjärn av träkol ligger säkerligen i den ovissa fjärran. Sannolikt också de sista fredsårens 600,000 ton. Vi få sannolikt under de närmaste åren anse det tillfredsställande, om vi för[illegible] nå [illegible] oss omkring 500,000-talet.

Arbetskostnader.

Ehuru arbetskostnaderna inom järnhanteringen icke intaga samma dominerande plats, som inom de längre drivna förädlingsindustrierna, äro de dock av sådan betydelse, att en relativt obetydlig förskjutning kan vara helt avgörande för järnhanteringens förutsättningar. De medel som stå oss till buds, att inom ramen för en viss arbetslön nedbringa arbetskostnaderna, äro en höjd arbetsintensitet samt en förbättrad teknik och arbetsledning. Vad särskilt den förstnämnda beträffar, är det en erkänd iakttagelse, att denna icke alltid kan tåla en jämförelse med de ledande industriländernas. Vad som sannolikt mer än något annat bidragit till detta förhållande, är vår jämnstrukna löneskala. Den främsta drivfjädern i allt arbete, arbetslusten, och den enskilda arbetarens ambition premieras icke tillräckligt här i landet. Sålunda förtjänar en martinsmältare i Amerika två till tre gånger så mycket som grovarbetaren vid hans sida, under det att skillnaden här hos oss endast är någon procent.

I fortsättningen argumenteras för att lönereduceringen borde skärpas; de kvalificerade arbetarna skulle premieras med en avsevärt högre lön, varigenom de också skulle kunna förmås att bringa upp arbetstakten och sålunda bidraga till utvinnandet av ett större produktionsresultat. Den närvarande depressionsperioden anses ytterst lämplig för genomförandet av detta arrangemang!

Övriga kostnader.

En gren av de allmänna omkostnaderna, som under depressionstider verkar starkt tyngande, är administrationen. Liksom i fråga om nyanläggningar hava vi härvid ofta offrat åt fåfängan, och försett oss med stora organisationsapparater, vilka icke lämna en mot kostnaden svarande fördel.

Det gäller att genom en hänsynslös, i detalj gående sparsamhet, söka motverka den merkostnad, som den sänkta produktionen lägger på produktionsenheten.

Ett vanligt medel att nedbringa de allmänna omkostnaderna är koncentration och sammanslutningar. Dessa hava vunnit förvånande liten omfattning inom den svenska järnindustrien. En fast samman-

KAMERABILDER

GODA RÅD OCH DOLLARS.

”Varför ger Amerika icke det ruinerade Europa kredit i stället för goda råd?” frågar Le Temps. Vilken fråga! Goda råd kan man ju alltid ge, och skulle man inte få igen dem så reder man sig väl ändå, men si pengar — ja med pengar är det en annan sak. Med den varan är man minsann icke lika slösaktig, som med goda råd!

*

PRIFFE.

Så talte pastorn, när han spelte kort:
Vi göra icke alltid, som vi bort.
Där finnas de som stjäla, göra hor,
ty Antikrist i deras hjärtan bor.
Men må vi bedja uti nöd och fara,
och Herren uti höjden skall oss svara,
ty det är H e r r e n s kraft vårt folk behöver,
och H e r r e n s eget ord. — Jag säger klöver.

Som sagt: det mycken ondska finns i tiden,
och mänskligheten synes vara vriden...
Den väg, som folket går, är faktiskt galen.
Man blickar icke mer mot idealen,
i stället ber man nu till lögnens fader. — — —
Nej, klöver var för svagt — jag säger s p a d e r.

Ni påstår kanske, att jag pratar lort,
men det är väldigt svårt att spela kort.
Ja, mänskligheten saknar högre mål.
Den är renons uppå den rätta tron.
Den äger knappt en skymt av r e l i g i o n. —

Släpp nu en ”böna”, Pettersson! —
Jag säger s k å l!

S—n.

*

EN BAGATELL.

Tid: Söndag kl. 3 e. m.
Scen: Ett konditori.
Personer: En servitris och en kund.
Följande utspinner sig.

— Fröken, kan jag få lov att köpa fyra wienerbröd till hämtning?

— Nej, det går inte för sig. Vi få inte s ä l j a något i dag.

— Varför?

— Jo, det är söndag!

— Men ni serverar ju.

— Ja visst!

— Kan ni då vara vänlig att s e r v e r a mig fyra wienerbröd?

— Jo, så gärna!

Bröden serveras på en assiett och kunden erhåller även en påse att lägga dem i. Han avlägsnar sig från lokalen som en laglydig man, vilken lyckats finna ett kryphål i en idiotisk lag.

Vad är ändamålet med förordningen?

Jo, man har genom densamma avsett att lindra arbetsbördan på söndagarna för servitriserna på kaféer och konditorier. Och resultatet? Jo, genom denna förordning har man lyckats skaffa dem en väsentligt ö k a d arbetsbörda. Allt, som förut såldes direkt från disken, skall nu serveras vid bord!

Det anmärkta kan ju synas vara en bagatell — men det är en av dessa retsamma bagateller, som ovillkorligen kommer en att tänka på Wildes bevingade ord:

”De största dumheterna här i världen begås alltid av de ädlaste motiven”.

Det är sant, som det är sagt!

S—n.

---

slutning av våra tackjärnsexporterande masugnar eller våra lancashireverk skulle medföra odisputabla fördelar, så väl med hänsyn till råvaran, produktionen som färdigproduktens avsättning. I båda fallen är det fråga om världsmonopol, vilka icke utnyttjas. De mörka utsikterna för vår tackjärnsexport komma kanske att tvinga våra 50—70 masugnar, som arbeta härmed, att inskränka driften till i medeltal 3 månader per år. En sammanslutning skulle naturligtvis lägga driften på så vis, att i stället ett fåtal av de bäst rustade hyttorna drevos året runt, och de övriga nedlades. Lika fördelaktigt som en dylik sammanslutning synes teoretiskt, lika svår tyckes den vara att praktiskt genomföra. Det finnes kännare av vår järnhantering, som till och med anse, att den skulle vara skadlig. Vår tillverkning av lancashire- och kvalitetstackjärn är icke en industri i egentlig mening, utan ett hantverk, som icke lämpligen kan drivas i koncentrerad form. Även om denna synpunkt innehåller en kärna av sanning, torde det dock vara överdrivet att helt bannlysa den horisontala koncentrationen för vår järnhantering. Hittills har det snarare varit traditionella och personliga än ekonomiska motiv, som lagt hinder i vägen för en dylik utveckling.

Arbetslösas föreningar i landet.

Det av de arbetslösas kongress tillsatta aktionsutskottet uppmanar samtliga arbetslösas föreningar, samt där icke sådana föreningar finnes, den organisation å platsen, som handhar de arbetslösas intressen att omedelbart insända namn och adress å korresponderande sekreterare.

Stockholm den 27 jan. 1922.

ARBETSUTSKOTTET.

Adress: Aktionsutskottet, Folkets hus sal G., Stockholm C.

I Ryssland skjuter man revolutionärerna medan man hedrar de vita.

Ett nödrop från tjekans fängelse: ”Oss återstår endast hungerstrejken till döds!”

I det upprop som för en tid sedan skrevs av Emma Goldman och hennes tvenne kamrater omtalades även, att en del ryska anarkister nyligen häktats och nu fruktade att röna samma öde som kom de 10 andra anarkisterna till del, vilka en mörk natt nedsköts som hundar av tjekan.

Från de ännu levande anarkisterna föreligger nu ett brev till kamraterna, ett brev som smugglats ut ur det polisbevakade Ryssland och kommit i våra händer. Brevet har följande lydelse:

Kära kamrater!

Natten mellan den 1 och 2 november blev den Allryska Sektionen av Anarkist-Universalisterna (A. S. A. U.) upplöst. Åtskilliga medlemmar blevo arresterade jämte flertalet av sekretariatet (Askaroff, Shapiro, Simtchin) och de tidigare arresterade Barmasch och Stytzenko. Ingen av oss kände anledningen till häktningarna. Men två veckor senare, vid det förberedande förhöret av medlemmarna av A. S. A. U. blev det klart, att denna organisation, och särskilt medlemmarna av sekretariatet, skola anklagas för följande: 1) för förbindelser med banditer; 2) förbindelser med underjordiska organisationer; 3) att ha hjälpt de från fängelset Ryazan undkomna fångarna; 4) att ha dolt vanliga förbrytare; 5) intimaste förbindelser med Makhno-banditer och gömmandet av Makhnos anhängare; 6) köp och bruk av falska dokument.

Vid förhöret med kamrat Stytzenko förklarade den tjänstgörande förhörsdomaren Tchistaykoff att den Allryska Utomordentliga Kommissionen (Vetjekan) anklagade oss på basis av vittnesmålen av Lev Tchorny och Gavriloff (nu skjutna), som påstås ha sagt, att alla deras hemliga konferenser ägde rum på A. S. A. U:s sekretariat och att de följaktligen voro kända av sekreteraren. Likaledes på grundval av vittnesmål från Khaya Altshuler, som påstås hava sagt, att sekretariatet tillverkade falska dokument till flykten från fängelset i Ryazan. Dessutom påstod man sig också hava vittnesmål av anarkister i Petrograd.

Alla dessa anklagelser förnekade vi som förtal och förfalskningar. Kamrater! vi äro djupt skakade av allt detta! Vi sakna ord att uttrycka vår indigation och vår avsky. Denna hopsmidda sak mot oss är den mest monstruösa och mest enastående i den ryska anarkismens annaler. Kamrat Askaroff, en gammal anarkist som 17 år deltagit i rörelsen, och vi, medlemmar av sekretariatet, försäkrar eder, att A. S. A. U:s sekretariat aldrig under hela sin existens haft någon förbindelse eller något att göra med expropriatörer, men underjordiska sammanslutningar eller med Makhnos anhängare. Vi ha aldrig hjulpit dem varken med pengar, dokument eller på något annat sätt, ej heller ha vi någonsin mottagit något från dem. Sekretariatet har ingen kännedom om någon mötesplats varken av expropriatörer eller underjordiska sammanslutningar och känner absolut ingenting till deras planer, avsikter eller dylikt. Vi försäkra detta på vår anarkistiska heder och ära. Vi förklara, att om sådant vittnesmål avgivits av någon, är det absolut falskt och baktalande. Kamrater! ni måste förstå vår ställning. Vi äro oförmögna att försvara anarkismens namn och heder medan vi befinna oss i fängelse. Vi ha endast ett medel till omedelbart förfogande: en hungerstrejk intill döden.

Vi äro beredda att tillgripa det genast. Men vi anse icke ett sådant steg önskvärt intill dess ni blivit underrättad om allting eftersom denna sak angår eder lika mycket som oss själva. Här är anarkismens heder inblandad och Lev Tchornys ära som anarkistisk tänkare. Skulle det också vara sant, att Lev Tchorny eller någon annan vittnat så som det påstås av förhörsdomaren Tchistyakoff, så är detta det nedrigaste förtal — deras namn skulle spikas vid skampålen.

Vi begära av eder, kamrater, att ni tvingar Vetjeka att framlägga bevis. Kamrater! vi bevara ännu i friskt minne den Ferrerska tragedien. Vi kunna icke tolerera den tanken, att Sovjetryssland skulle följa de spanska jesuiterna i fotspåren. Men den ryska anarkismens ära står på spel. Skulle detta nedriga förtal triumfera under någon som helst form, då kommer ingen anarkist att undgå ett liknande öde. Dröjen icke! Vi skola lugnt avvakta vårt öde. Om ni bli oförmögna att avslöja det nedriga förtalet, så återstår oss ingenting annat än hungerstrejken till döds.

Moskwa den 26 november 1921 i Vetjekas inre fängelse.

Askaroff. Simtchin. Stytzenko.

Vi skola låta detta dokument tala för sig själv. Ingen som tar del av det kan undgå att känna sig gripen. Hela dokumentets sanningsprägel synes ofrånkomlig. Att häktningen av denna grupp av anarkister, som är den som stått bolsjevikerna närmast och alltid menat sig böra stödja deras regim, är ett led i den utrotningsaktion som påbörjades efter Lenins fingervisning vid sista kommunistiska kongressen, därom kan heller icke stort tvivel råda. Och i så fall torde det verkligen ingenting annat återstå för de fängslade än — hungerstrejk intill döden. Och när det är så många miljoner, som lider hungerdöden i våra dagars olyckliga Ryssland, så torde bolsjevikregimen ha tillräckligt rymligt samvete för ännu några offer.

Men när man från bolsjevikhåll talar om nödvändigheten av att fara hårt fram med ”anarkobanditerna”, så vilja vi i all blygsamhet erinra om den skillnad de maktägande bolsjevikerna gör mellan ”anarkobanditer” och vita banditer. De förra skjuter man ned som hundar i tysta nätter. De senare trycker man varmt till sitt hjärta.

Vi hade för några dagar sedan ett Rostatelegram om amnesti för de soldater, som kämpat i de kontrarevolutionära arméerna. I denna ukas fanns i originalet en paragraf, som förkunnade, att dekretet icke kunde tillämpas på de politiska partien. Denna paragraf hade Rosta naturligtvis tappat bort! De kontrarevolutionära banditerna fingo amnesti; de revolutionära socialister, som icke voro bolsjeviker fortsätter man att innespärra eller skjuta ned.

Ett typiskt exempel. Bland generalWrangels kreatur befann sig en viss general Slashtsheff. Han hade befäl över den del av vita armén på Krim, som höll Prinkipo besatt. Hens ställning var ett slags Gibraltar. Så länge denna hölls, så länge kunde Wrangel behålla Krim. Det var mycket svårt att intaga Prinkipo.

Emellertid stormades Prinkipo av Makhnos skaror, vilkas värdefulla bistånd bolsjevikerna denna gång gärna använde sig av. Bolsjevikerna hade vid denna tid icke ord nog starka att berömma Makhno med, samme Makhno för vilken ovan nämnda anarkister nu anklagas ha stått i förbindelse med.

Sedan Makhno och hans skaror stormat Prinkipo kom Röda armén och drev tillsamman med Makhno Wrangel från Krim.

Vid tillbakatåget från Krim uppträdde Wrangelgeneralen Slashtsheff som bödel över alla bödlar. Han mördade arbetarna i massor utan hänsyn till om de voro bolsjeviker eller något annat. De voro arbetare, följaktligen understödde de icke Wrangel, följaktligen skulle de skjutas ned. Och de sköts ned. Slashtsheff förvärvade denna gång tillnamnet ”Krims Bödel”, något han säkerligen var stolt över. Under detta namn är han känd över hela Ryssland.

Denne Krims Bödel har nu funnit nåd hos bolsjevikerna. Och icke bara funnit nåd, men även förtroende. Han är nu välbeställd general i den röda armén.

När han erhållit sitt kommando hos bolsjevikerna, utfärdade han i Ivestia en dagorder i den gamla tsaristiska stilen. ”Jag Slashtsheff, befaller” etc. Och han gav befallning åt alla gamla vita officerskreatur att följa hans exempel och komma tillbaka till Ryssland, där de skulle finna förtroende och poster hos bolsjevikerna.

Det är på detta sätt man gör skillnad mellan revolutionärer och kontrarevolutionärer i Ryssland.

Detta enda exempel talar volymer!

KONST OCH TEATER

Jens Thiis föredrag i går kväll på Lilliewalchs.

Föredraget hade lockat fulltalig publik. Hela den stora skulpturhallen var fullsatt då Thiis på slaget åtta trädde upp till katedern.

Föredragshållaren inledde med en översikt över den norska konsten, och påvisade Munchs stora insats i dess nydanande, dess frigörelse. Efter att mera ingående slagit ett slag för ungt norskt måleri övergick föredragshållaren till sitt egentliga ämne, L u d v i g K a r s t e n s.

Med en omisskännlig värme och stolthet skildrade han sin landsmans konstnärliga gärning.

Karstens är en ört, en planta vilken ingalunda kan bestämmas, klassificeras efter något system.

Han är en vidunderlig oas i konsten. Ett Fata Morgana!

Spirituellt skildrades vidare konstnärens vandringsår. De vägar han trampat, vad han lärt och letat.

Och till slut yttrade föredragshållaren sin personliga mening att Karstens var den största målaren han kände till. Målaren, icke därmed sagt, konstären, ty föredragshållaren ville icke göra intrång på Munchs m. fl. domäner.

Ett antal skioptikonbilder av Karstens förnämsta verk förevisades och analyserades. Därefter avtackades föredragshållaren med en hjärtlig applåd.

Jens Thiis förnekade icke sitt goda rykte som den borne talaren. Och hans älskvärdhet var stor; ty han kallade utställningslokalen, för världens härligaste!

N a t h a n.

*

Södermalms teater ger i dag ånyo Tolstoys ”Utan Gud” med Karin Swanström, Nils Arehn, Elin Ekstedt, Wilh. Lundberg, Arvid Enström, Ernst Engborg och Erik Malmberg i de förnämsta rollerna. Detta program gives endast några dagar, enär Karin Swanström och Nils Arehn i och med detta program avslutar sitt gästspel vid teatern.

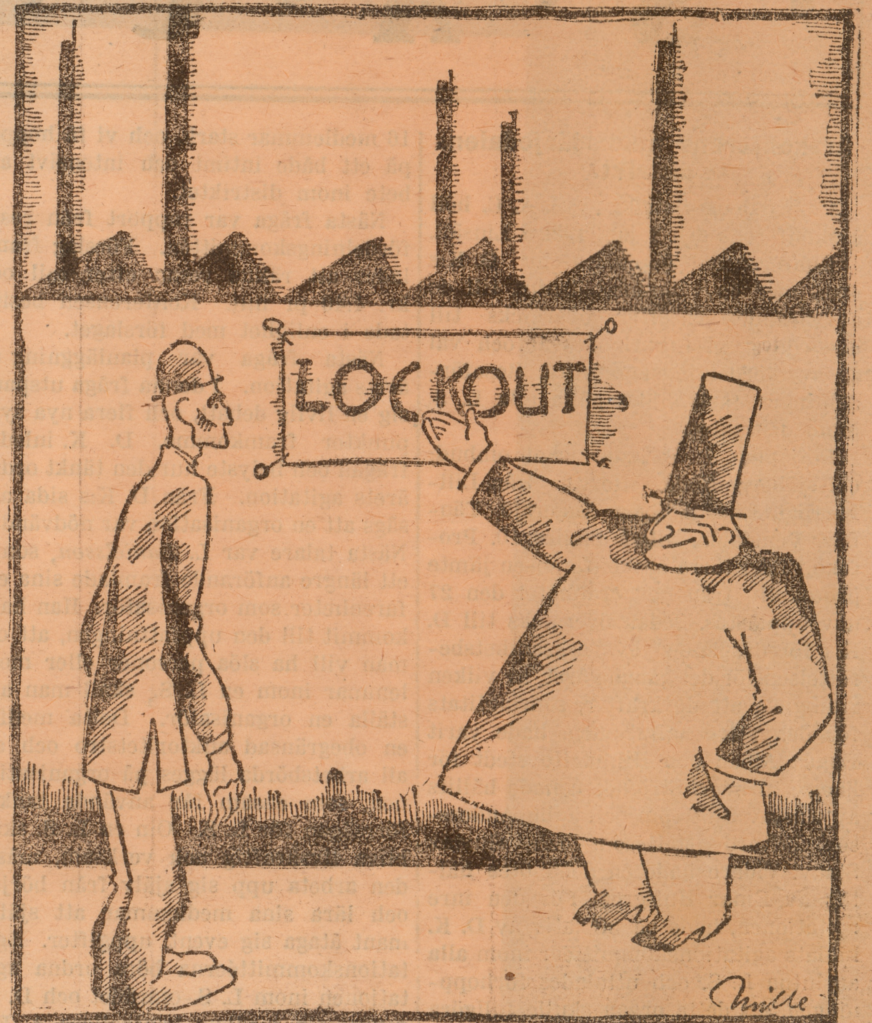
Samarbete mellan de skandinaviska länderna om kraftanläggningar.

För dryftande av möjligheterna för ev. kraftsamarbete de skandinaviska länderna emellan ha konferenser de senaste dagarna hållits i Trollhättan mellan delegerade från Sverge, Norge och Danmark. Sverge har därvid representerats av överdirektör Borgquist och överingenjör Velander. Norge av överingenjörerna Prebensen-Nissen och Eyvind Hansen samt Danmark av direktör Angelo och professor Rung. Resultatet av konferenserna, vilket är konfidentiellt, kommer att föreläggas för utredningen om kraftsamarbetet tillsatta kommissioner i resp. länder.

Bättre anordning för loktransporter till Ryssland.

Nydqvist & Holms A.-B. har träffat avtal med vattenfallsstyrelsen om anläggning av en särskild kaj vid Åkersjö, varigenom vid verkstaden byggda lokomotiv skola kunna transporteras sjövägen direkt till Ryssland.

Danskt gemyt.

— Du påstår att du inte kan leva av den lön jag erbjuder dig. Jag skall visa dig att du kan leva av ännu mindre!

Stockholm får bättre posttågförbindelser.

På grund av tidigare uttalade önskemål ur postal synpunkt om tidigast möjliga ankomst till Stockholm av de olika nattågen har järnvägsstyrelsen nu i skrivelse till generalpoststyrelsen fäst dennas uppmärksamhet på, att tågen 11 och 12 under nästkommande tidtabell erhålla delvis ändrad karaktär, i det att tågen befrias från nuvarande förbindelser med utlandet över Malmö och Trelleborg.

Genom denna ändring kunna tågen erhålla väsentligt fördelaktigare tider i Stockholm än f. n. Enligt vad nu kan bedömas, torde sålunda tåg 11 komma att avgå från Stockholm först 8,30 och tåg 12 att ankomma till Stockholm redan 8,54 f. m. Särskilt ändringen av tåg 12 med dess nära en timme tidigare ankomst än f. n. synes för den inhemska posttrafiken kunna medföra stora fördelar, för den händelse postkupé insättes Malmö—Stockholm i tåget ifråga.

Därtill kommer, tillägger järnvägsstyrelsen, att tåg 12 kan antagas till sommaren kunna i regel ankomma till Stockholm rätt tidigt, något som ju däremot icke kan på grund av förbindelserna med utlandet med säkerhet påräknas beträffande tåg 2, för den händelse trafiken blir av samma omfattning som i somras och Tyskland icke gör någon ändring beträffande exportvisiteringen. (H. B.)

Statsbidrag till frakter för jordbrukskalk.

I anledning av att jordbruksministern icke av årets riksdag äskat anslag för statsbidrag till fraktkostnader för jordbrukskalk, har man bett oss meddela våra läsare, som hava intresse därav, att fjolårets riksdag beviljade 1,800,000:— kronor att användas för innevarande år, vadan statsbidrag till kalkfrakter lämnas även i år och efter samma grunder och villkor, som gällde i fjol.

Dömda för mordbrand.

Askims m. fl. häradsrätt har i går för anstiftande av mordbrand dömt arrendatorn A. E. Abrahamsson till tre års straffarbete samt hans f. dräng M. H. Andersson för mordbrand till två och ett halft års straffarbete med tre års påföljd för vardera. Abrahamsson förpliktades dessutom att gälda brandstodsbolagets kostnader.

BREVLÅDA.

Ein N. Dikterna kunna icke användas. Om teckningarna kunna vi icke uttala oss, då vi icke sett dem.

Red.

Stormen vållade skador för en miljon.

De skador, som stormen i oktober föra året orsakade på telefon- och telegrafledningarna, huvudsakligen i västra distriktet, beräknas enligt V.-P ha kostat telegrafverket omkring 1 miljon kronor, varav 700,000 kronor i reparationer och resten på grund av minskad trafik.

Kolleger emellan.

Ansvarige utgivaren av Bergslagernas Nyheter, redaktör Carl E. Jönsson, har i dag vid härvarande rådhusrätt uttagit stämning på Filipstads Tidnings ansvarige utgivare, boktryckaren Hilding Lundberg. Vad som föranlett åtalet är en del artiklar i Filipstads Tidning med beskyllningar mot redaktör Jönsson i dennes egenskap av drätselkammarens ordförande för omhänderhavandet av stadens medel och ärekränkande beskyllningar mot honom angående dessa medels förvaltning.

Stor förskingring i Jönköping.

Grosshandlare B. Engdahl i Jönköping har till polisen ingivit anmälan om att hans kassörska E. Skogman förskingrat ett belopp, som torde uppgå till cirka 10,000 kronor. Det förmodas, att fröken Skogman överlämnat de förskingrade medlen till en manlig bekant, som råkat i penningknipa. Fröken Skogman avreste från staden samma dag upptäckten gjordes.

Stockholmspojke försvunnen.

En 12-årig son till montören K. E. Melander, Karl Elof, är sen tan några dagar försvunnen. Gossen, som är storväxt för sin ålder, har under senaste tiden talat om vad det skulle kosta att resa till Malmö eller Köpenhamn. Man tror att han kommit över några pengar och givit sig av på äventyr. Gossen var vid försvinnandet iklädd sportkostym. Upplysningar kunna lämnas till Polisens ordonnansavdelning i Stockholm.

EN RÄTTELSE.

I min i n:r 19 av A r b e t a r e n införda artikel om arbetslösheten i Norge hade ett fel insmugit sig. Det står där:

”Staten beviljade för en tid sedan bidrag till det kommunala nödhjälpsarbetet, men bidraget sattes så lågt som till endast 2 kronor pr dag, och med bestämmelsen att av detta till ogifta utbetalles endast 12 och till familjeförsörjare högst 14 kronor per vecka.”

Detta är missvisande för bidrag åt kommunen. Staten satte som betingelse, att dessa icke betalte sina nödhjälpsarbetare med mera än 12 kronor åt ogifta och 14 kronor åt familjeförsörjare p e r d a g — icke per vecka — samt att om kommunerna använde högre tariffer vid s i n a avlöningar, fingo de intet bidrag från staten, utan måste själva bära h e l a utgiften.

Alf. M. M-n.

· S · A · C ·

Årskonferens med Härjedalens distrikt.

Härjedalens distrikt av S. A. C. höll årskonferens den 1 jan. 1922 i Linsäll.

Konferensen öppnades av D. K:s ordf. med en välkomsthälsning till de närvarande, varefter övergicks till dagordningen. funktionärsval och val av resefördelningskommitté. Resefördelningen fastställdes gälla alla L. S. inom distriktet.

Följande L. S. hade sänt ombud: Glissjöberg, Hede, Herrö, Hån-Lillherrdal, Linsäll, Sveg, Ängersjö, Tännäs, Vemdalen, alltså inalles 10. Protokoll från förra årskonferensen jämte protokoll från generalmötet den 27 nov upplästes. Sedan övergicks till D. K:s föredragande av verksamhetsberättelsen för det gångna året, av vilken framgick, att de krafter, som anlitats för den yttre agitationen, hade varit Eugén Alban och Hilma Hovstedt för längre turnéer. Strömöten hade hållits av Gustav Sjöström och John Andersson, Edvard Mattsson och Gustav Staav. Vidare hade en del möten hållits av Einar Hultgren. För den inre agitationen, hade på initiativ av D. K. bildats agitationskommittéer inom alla anslutna L. S. och uttalades förhoppningen, att detta organ skulle fullgöra sin plikt och lite till. Vidare ha kamratmöten hållits i Sveg, Hede och Linsäll samt en flottningskonferens i Sveg. Desutom ha en del agitationsbidrag lämnats till L. S., som varit i behov därav. Fyra nya L. S. ha bildats under året, nämligen: Tännäs, Vemdalen, Ljusnedal och Adlingsdal. En L. S. har blivit nedlagd, nämligen Eriksnäs. Mycket mera yttre arbete hade kunnat gjorts, om ekonomien räckt till, men som distriktet hade en flerårig, oförvållad skuld att dragas med, hade agitationskostnaderna måst inskränkas till minsta möjliga kostnad.

Vid årskonferensen 1921 blev D. K. ålagd att utgiva en tillfällighetstidning för distriktet, men ekonomien hade icke tillåtit realiserande av beslutet. I stället beslöts att utgiva ett Härjedalsnummer av Syndikalisten ,och utgick detta med 1,200 ex. mera än ordinarie upplagan, med innehåll huvudsakligen från Härjedalen. D. K. hade även fått sig ålagt, att undersöka och om möjligt ordna ett sommarting, men även i denna sak, hade saknats ekonomi, varför D. K. anmodat Linsälls L. S. att realisera saken, vilket den även gjort med gott resultat.

Verksamhetsberättelsen godkändes.

Tidningskommittén föredrog nu ekonomi-berättelse över distriktets tillfällighetstidning Askan. 223 kr. var det överskott, som står till D. K:s förfogande, men därtill kommer en summa, av omkring 100 kr. som inte ännu inkommit från kommissionärerna utom distriktet. Tidningskommittén blev ålagd, att snarast infordra medlen, samt till nästa möte inlämna även kvarliggande exemplar av tidningen.

Konferensen övergick nu till D. K:s revisionsberättelse. En kortare debatt utspann sig rörande ett par saker, som egentligen tillhörde verksamhetsberättelsen. I övrigt var distriktets ekonomi dålig, trots varsamhet med medlen. Det visade sig även att några L. S. undandragit sig beslutad uttaxering. Som ingen anmärkning framkom mot revisionsberättelsen blev den av konferensen godkänd.

D. K. framställde en fråga, om konferensprotokollet från Gävle skulle uppläsas. *Danielsson* föreslog, att L. S. skulle rekvirera protokoll och själv behandla frågan. Detta blev även konferensens beslut. Som kl. nu var 1,15 e. m., beslöts att hålla rast till kl. 2,30 e. m.

Kl. 2,30 e. m. fortsattes förhandlingarna. D. K. föredrog skrivelse från Svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet. I denna skrivelse utlovades en undersökning ang. osolidariska medlemmar i deras avdelningar. Dessutom innehöll skrivelsen en dunkel antydan om, att någon L. S.-medlem varit osolidarisk i en strid, som förbundet fört på någon plats längs Indalsälven. Som ingenting bestämt framhölls i skrivelsen, varken plats, tid eller L. S., som åsyftades, beslutade konferensen att D. K. omedelbart skulle sätta sig i förbindelse med förbundet och infordra noggranna uppgifter om vad ombudsmannen åsyftade i skrivelsen och efter erhållna uppgifter vidtaga de åtgärder, som eventuellt voro behövliga för en fullständig utredning av saken.

Nästa fråga var D. K:s förläggning. I denna fråga voro meningarna ganska delade, då en del talare föredrogo utkanternas L. S., då däremot andra föredrogo en central plats. Sedan företogs sluten röstning mellan Ängersjö, Vemdalen och Linsäll med resultat att Linsäll ännu ett år får behålla D. K. Konferensen fattade därefter beslut om, att D. K. skulle omedelbart utökas med en medlem från varje ansluten L. S. Kommittén blir alltså nu 16 medlemmar stark, och vi få hoppas på ett både intimt och intensivt arbete inom distriktet.

Nästa fråga var rapport från reseferdelningskommittén. Förslag framlades att räkna resan efter mil och kr. 4:40 pr mil. Konferensen beslutade i enlighet med förslaget.

Nästa fråga var planläggning av årets agitation. I denna fråga utspann sig en livlig debatt, och flera nya synpunkter framkommo. D. K. inledde frågan och belyste hur den tänkt ordna årets agitation. Från D. K:s sida ansågs att en organisation var nödvändig. Nästa talare var *L. Danielsson*, som i ett längre anförande framlade sina erfarenheter som organisatör. Han hade kommit till den uppfattningen, att om man vill ha slöa personer eller medlemmar inom en L. S., skall man anställa en organisatör. Detta medför en obegränsad auktoritetstro och att all arbetsbörda lägges på organisationen, som ensam får använda tankeförmågan för L. S. Om en L. S. skall bliva livskraftig och verksam, måste den arbeta upp sig själv från början och lära sina medlemmar att självmant åtaga sig event. uppgifter. Agitationskommittéerna böra ordna agitationen inom L. S.-området och D. K. genom sin medlem kontrollera A. K:s arbete. *Sundgren*, Sveg, instämde i Danielssons anförande. *Nyström* instämde vad det gällde L. S. inre agitation, men ansåg, att vi ännu hava uppgifter för vår agitation inom många L. S., nya intryck och erfarenheter komma oss till del endast genom dem. *Danielsson* framhöll fördelen av 3:e linjens agitation, vad som vi inte får glömma, är att undersöka motiven för utomståendes begäran om medlemskap i organisationen och noggrant avväga, om medlemskap är berättigat och bör beviljas. Många talare hade ordet och förutnämnda synpunkter upprepades. *L. Bengtsson*, Linsäll, lade frågan på något ändrad plan. Han framhöll 1:a och 3:e linjens agitation som fördelaktigast, men tillade att vi omedelbart måste lägga an på att skola oss för övertagande av produktionen, ansåg att kapitalismen genom teknikens framgång kom att överrumpla arbetarna och utestänga 70 % i vissa fack, om inte arbetarna äro beredda. Debatten fortsatte länge i denna fråga. Konferensen beslöt att agitationen mera än hittills bör läggas i händerna på D. K., som även har att kontrollera A. K:s arbete, göra påstötning vid behov samt stödja svagare L. S. med både agitatorisk och ekonomisk hjälp.

Nästa fråga var flottningsfrågan. Denna blev dock inte upptagen, utan sänd till behandling inom L. S.

Danielsson framlade en fråga om samarbete med företagsorganisationer. Frågan blev upptagen och inleddes av D., som belyste både samarbetets och företagsorganisationernas fördelar. Tydligt framhölls den slagkraft, som genom samarbete kunde framskapas inom organisationen. Konferensen beslutade att samarbete omedelbart skulle påbörjas och rapporter sändas till företagsorganisationerna. Beslutet gäller i första hand två bolag, här onämnda.

Som tiden var långt framskriden övergick konferensen till eventuellt. *Liljegren* framförde sin erfarenhet som prenumerantsamlare. Han hade kommit till den slutsatsen, att vi kunde vinna en masa prenumeranter om kostnaderna för tidningen nedbringades till 24 kr. pr år. *Sundgren* framförde ett tack till D. K.

Konferensen avslutades med Internationalen.

Referenten.

Årsmöte.

Lidingö Lokala Samorganisation avhöll årsmöte den 19 jan. 1922. Årsberättelsen för 1921 föredrogs av revisorerna, vilka föreslogo full och tacksam ansvarsfrihet för det gångna året.

L. S. har under det gångna året avhållit 12 ordinarie möten samt 3 extra. Även har L. S. anordnat 2 offentliga möten med föredrag av talare från S. A. C.

En studiecirkel har även under året varit i verksamhet, varvid huvudsakliga ämnet har varit ordförande- och bokföringskurs. Till styrelse för det kommande halvåret valdes: Ordf. R. Lundström, kassör och korr. sekr. M. Segerström, sekreterare G. Söderström, övriga styrelseledamöter: E. Karlsson, G. Lundin, till revisorer valdes: B. Nordström, S. Norr, suppleant E. Wallin. Till referenter för tidningen Arbetaren valdes E. G. Lundin, G. Söderström.

En kommitté tillsattes för att ombesörja spridning av Studiekamraten.

Efter mötets slut avhölls upplysningsföredrag av kamrat G. Sjöström.

Talaren lämnade en ingående upplysning om syndikalismens mål och praktiska betydelse, som åhördes med spänt intresse av mötesdeltagarna, och renderade Sjöström en rungande applåd.

En maning till alla kamrater landet runt, där L. S. finnes: anordna upplysningsföredrag i större utsträckning än vad nu är fallet, ty det sätter nytt liv i våra organisationer.

Och sist en maning till eder, kamrater här på Lidingön, besök våra möten så mangrant som möjligt, ty där avgöra vi våra gemensamma intressen.

E. G. Lundin.

Kamratmöte i Älvros.

Som ett led i den av Ängersjö L. S. utarbetade planen för innevarande års agitation, hade Ängersjö L. S., i samråd med Älvros L. S., beslutat att anordna ett slädparti till Älvros och i samband med detta avhålla kamratmöte.

Slädpartiet — vari 15 stycken skjutsar, fullastade med L. S.-medlemmar deltog — och kamratmötet gick av stapeln under stor tillslutning söndagen den 22 jan. 1922.

Sedan Älvroskamraterna förplägat de till ett 60-tal uppgående frusna resenärerna öppnades mötet av Älvros L. S. ordf., Jonas Frid, som hälsade de närvarande välkomna och föredrog förslag till dagordning.

Till ordförande valdes Oscar Engkvist, sekreterare Pelle Berg o. till referent undertecknad.

Ängersjö L. S. hade tillsatt en kommitté som hade utarbetat frågor och tillsatt inledare. Som uppgiften med detta möte var att i första hand ägna sig åt skolningen, hade kommittén tagit hänsyn till detta vid val av frågorna.

Första frågan: "S. A. C:s organisationsformer och taktik". Inledare var Leander Danielsson. Efter en kortare debatt, vari samtliga talare underströk inledarens framställning, beslutades att låta diskussionen utgöra svar på frågan.

Andra frågan: **Registret.** Inledare G. Strömgren, som redogjorde för registrets uppkomst och utveckling samt dess praktiska användning vid skogsarbetet.

Frågan föranledde en längre debatt, vari framfördes såväl gamla som nya synpunkter angående registret, hämtade från det praktiska arbetets värld. Särskilt pointerades det bristfälliga samarbete som gör sig rådande mellan L. S. registerkommittés och de idustriella organen. Intet uttalande gjordes.

Tredje frågan: **Agitationen.** Inledare C. A. Holmkvist, som redogjorde för S. A. C. agitationsorgan samt framlade en del synpunkter angående agitationens praktiska bedrivande. Den efter inledningen följande debatten blev givande och intressant. Det påtalades de stora behov av agitation som gör sig gällande i nedre Härjedalen. Tanken på anställandet av agitatorer och organisatörer för agitationens bedrivande förkastades under motivering att detta blev för ekonomiskt betungande och gav för litet resultat. Det framhölls att medlemmarna själva bör bedriva agitationen på arbetsplatsen. För skolningen av L. S. medlemmar och för att stärka samarbetet mellan L. S. så uttalade mötet sig för avhållandet av kamratmöten.

För att underlätta svårigheterna för L. S. att avhålla kamratmöten, beslöts att hemställa till Härjedalens D. K. att undersöka möjligheterna för distriktets uppdelning i kretsar.

Fjärde frågan var: **Skogsarbetarnas bostadsfråga.** Den inleddes av Leander Danielsson som redogjorde för lagarna och de av Socialstyrelsen utarbetade föreskrifterna angående skogskojorna.

I debatten påtalades den slentrianmässighet skogsarbetarna själva göra sig skyldiga till, när det gäller tillse att lagen efterföljes.

Femte frågan: **S. A. C. och de politiska partierna**, inleddes av C. A. Holmkvist, vilken framhöll att frågan blivit aktuell på grund av de oblyga försök, som göres av bolsjevikerna för att "erövra" den syndikalistiska rörelsen. Framhöll det farliga i att ansluta S. A. C. till R. F. I., vilket även var principiellt oriktigt. För egen del var inledaren motståndare till anslutning.

Samtliga talare i den efterföljande debatten underströk inledarens synpunkter. Intet uttalande gjordes.

Mötet var av den uppfattningen, att liknande kamratmöten ha en stor uppgift att fylla, vad det gäller skolning och agitation, Ängersjö L. S. fick i uppdrag att anordna och ekonomiskt svara för nästa kamratmöte, som inom den närmaste tiden skall anordnas i Älvros och till detta kamratmöte skall även Svegs L. S. inbjudas. —

Dagordningen var nu geomgången och mötet avslutades med avsjungandet av "Arbetets söner".

Sedan Älvroskamraterna återigen bjudit "resenärerna" på kaffe så företogo dessa färden hem till striden och kampen med många vackra minnen rikare.

På uppdrag av Ängersjö-kamraterna får undertecknad framföra ett hjärtligt tack för de präktiga anordningarna för både hästar och folk.

Ref.

Registerförarnas adresser inom Trävaruindustrien.

Innan arbete antages bör hänvändelse göras till registerkommittén, vilken står till tjänst med erforderliga upplysningar om förhållanden och dylikt å platsen.

Boden. N. F. Åström, *Degerselet.*
Bomhus. Marinus Larsson, Nyvall.
Borlänge. E. Johansson, Hushagen 23.
Bålsta. Gustav Johansson, Gamla Bålsta.
Dalfors. Karl Bergström.
Deje. Emanuel Nilsson, Hagalund, Box 50.
Edsvalla. Hugo Jansson, Övre bruket.
Eklången. G. G. Norén, Nyckelbro.
Glissjöberg. *Olle Johnsson.*
Glöte. Registerkommittén, L. S. postfack.
Gävle. J. E. Sjöstrand, 2 Tvärgat. 18.
Hede. Oskar Fick.
Hede. Sekt. 1, Karl Johnsson, Särysjö.
Hybo. För sågverksarb. Einar Roos; för skogsarb. Einar Forslin (Groland), medl. handl. Lundemans post.
Hån. Axel Martinsson, Hån, *Vemdalen.*
Håvik. Edvin Olsson, Hå, *Vallvik.*
Härrö. Oskar Jonasson, Härrö, *Sveg.*
Högbroforsen. Algot Nilsson, Box 11, *Häggenås.*
Ingarö. E. Blomstrand, Ingarö ångsåg, *Fågelbro.*
Jordbron. Otto Claesson, *Tungelsta.*
Järpen. Olov Fors.
Katrinebergs Kapell. Karl Stålberg, S[illegible]backen.
Katrineholm. Nils Lundin, Fixgatan 2.
Korsnäs. L. S. expedition, Box 116.
Krylbo. K. Dahlgren, Hagen 4.
Kvarnsjö. Olov Stadin, Nästeln, *Starna.*
Källsjön. Edvald Andersson, Källsjön, *Åmots Bruk.*
Källviken. Hj. Ohlsson, Källviken, *Falun.*
Lillhärdal. Olov Nordgren.
Linsäll. Gottfrid Lind, Linkvarn.
Ljungan. Registerkommittén, Box 3, *Åsarna.*
Ljusdal—Talläsen. F. Höijer (Igglunds post), Borr, *Ljusdal.*
Ljusnedal. G. E. Göransson, Ljusnedal, *Funäsdalen.*
Loos. Albin Lundgren, Gruvbyn.
Ludvika. (Sekt. 2, Snöån) Karl Gust. Jansson, L:a Snöån.
Murjek. Axel Hedkvist, Fack 28.
Nattavara. Registerkommittén, Box 40.
Norsesund. Sven Björk, Box 4, *Floda station.*
Nyhammar. Elis Larsson, Bruket.
Nyköping—Oxelösund. Axel Karlsson, Box 59, *Oxelösund.*
Olingdal. Sven Hansson, Olingdal, *Lillhärdal.*
Resele. P. Karlsson, Tängsta.
Rimbo. Aug. Gustavsson, Ytterborg, Skogshill.
Rosshyttan. Johan Viktor Lindmark.
Segmon. Knut Augustsson.
Skogstorp. Emil Andersson, Notviken.
Skutskär. Gustav Karlsson, Stenvreten, *Härnäs.*
Slottsbron. L. S:s registerkommitté.
Strand. Emil Aslund, Kvarnäsen, *Sysslebäck.*
Strömsund. Alfred Mattsson, Egna-Hem.
Surahammar. K. Herman Sköld, Toffmossen.
Sveg. Vilhelm Olsson, Färjestaden.
Särna. Anton Nässlander, Lokala Samorg.
Särnaheden. Mattias Ringström.
Säter. Registerkommittén, Lokala Samorg.
Söderhögen. Sven Andersson, Klaxås, *Bryngelhögen.*
Sörvik. Ivar Andersson.
Torsång. Vilhelm Pettersson, Nordanö.
Tuna—Hästberg. Oskar Andersson, *Rämshyttan.*
Vad. Sten Lager.
Vallsbo. Petrus Jonsson, Strömsborg, *Ockelbo.*
Valum. Albert Setterström, Valum, *Nor.*
Vargbacken. J. L. Bergman.
Vemdalen. F. H. Svensson, N:r 24.
Vikbäcken. Oskar Kronkvist, Vikbäcken, *Hackås.*
Vivstavarv. Gunno L. Svensson, Sjösvedjan.
Åmots-Bruk. Ruben Hällberg.
Ånge. J. A. Vik, Box 26.
Älvestorp. Edvard Gustavsson, Bruket.
Ängersjö. C. G. Strömgren, Ängersjö, *Kårböle.*
Öhrviken. Gustav Granstedt, Öhrviken, *Kallholmen.*
Öje Kapell. G. O. Halfvarsson.
Östanvik. Axel Eriksson, Sunnanhed, *Furudal.*
Östavik. Aug. Nilsson, Östaviks Ångsåg, *Tärnsjö.*
Överhogdal. Johan Olsson, P. R.

De L. S., som ännu ej valt registerkommittéer, torde omedelbart göra detta. Med uppgift:

1. Att upptaga primäruppgifter till en fullständig löne- och arbetsstatistik, vilken avses att utvecklas dithän, att den skall kunna bli grundläggande vid fastställandet av lönebestämmelserna, prisbildningen, fördelningen av arbetet och regleringen av produktionen och varuutbytet.

2. Att i organisationens tjänst på basis av uppställda lokalprislistor undersöka arbetsförhållandena och inkomma med förslag till minimiarbetspriser samt se till att dessa arbetspriser ej förbises eller underbjudas.

3. Att handhava och reglera förmedlingen av arbetskraften med hänsyn till den vid varje tillfälle rådande tillgången och efterfrågan på arbete, varvid arbetarna således skola anlita registerkommittéerna som förmedlare av sin arbetskraft, och slutligen

4. Att i enlighet härmed genom obligatoriska rapporter stå i ständig kontakt med industrifederationerna och i samråd med dessa förbereda och planlägga arbetarnas övertagande av ledningen av produktionen och varuutbytet.

Vid rekvisition av registermaterial bör angivas vilken grupp (skogs-, sågverks-, pappers- eller snickeriarbetare) det avser, enär det är olika för varje grupp.

Alla rapporter, förfrågningar och meddelanden, som gälla industrien, samt all rekvisition av registermaterial ställes till

TRÄVARUINDUSTRIDEPARTEMENTET:
L. S. Exp., Folkets hus, Gävle.
Rikstel. 80 36.

Registeradresser inom Anläggnings- och Byggnadsindustrien.

Aneby. Hugo Andersson, Box 53.
Antjärn. O. Ekman, Hussjö n:r 2, *Fjäl.*
Avesta. Carl Persson, Kooperativa affären, Sägbo.
Bergeforsen. Helmer Nilsson (adr. E. G. Högberg), *Fjäl.*
Borlänge. John Pettersson, Box 12.
Bords. Karl Larsson, Kafé Verdandi.
Bålsta. B. Lavén, Box 40.
Böle. Salomon Holmgren, S. J. B., Röjan, *Åsarne.*
Eskilstuna. Karl Brolin, Box 14.
Fagersta. Registerkommittén, Box 20.
Falun. Ivan Sönnberg, Ornäsgatan 7 B.
Forsa. Johan Sundin, Berlock.
Forsmo: Johan Strandberg, Vignäsbrännan, *Selsjön.*
Gladaberg. E. A. Holmkvist, S. J. B., 20 km., *Hällnäs.*
Gränna. F. A. Lundin, Södra Jordstorp.
Gällared. Adolf Karlsson, Norrmanstorp, Spotsebo.
Gällivare. Registerkommittén, L. S. Exp.
Gävle. P. A. Nilsson, L. S. Exp., Folkets hus.
Göteborg. V. Edvardsson, L. S. Exp., Första Långgatan 6.
Hagalund. Hj. Nilsson, Ängsgatan 3.
Hallsberg. D. B. Norelius, Östlunda.
Hallstahammar. Einar Frisk, Stenhamra.
Harsprånget. Registerkommittén, Harsprånget, *Porjus.*
Hoting. Arvid Gustafsson, Fack 57.
Hån. Karl Johansson, Hån, *Vemdalen.*
Hudiksvall. L. Svedlund, Visvall.
Hällefors. Folke Berg, Saxån, *Persberg.*
Hälsingborg. Anton Andersson, Torpgatan 31.
Härnösand. Hj. Carlsson, adr. H. Ericassons gård, Norra Brännan.
Järpen. Olov Fors.
Jönköping. Knut Jensie, Ängsdal 2.
Jössefors. Registerkommittén, Höves, *Ottebol.*
Kalmar. Karl Pettersson, Norra Långgatan 33.
Karlstad. J. E. Eklund, Berget 107.
Kronofors. K. Vahlström, *Orrefors.*
Lakaträsk. Karl L. Drugge, Box 7.
Lervik. Hj. Eriksson, Långrör, *Söderhamn.*
Lilla Sjöfallet. Registerkommittén, *Suorva.*
Lindesberg. Registerkommittén, Box 21.
Linköping. Gust. Andersson, Snickaregatan 25.
Ljungan. Gust. Karlsson, Box 8, *Bräman.*
Ljusdal. F. Höijer, Hovsberg.
Ljusne. Karl Andreasson, Ostkustbanans barack.
Ludvika. Fritz Asp, Fack 46.
Luspen. Ernst Andersson, S. J. B. 114, *Storuman.*
Mora. Edolf Adolfsson, Utmeland.
Ombyggnaden Mora—Kristinehamn. Herman Johansson, Långskogen, *Persberg.*
Motala. Registerkommittén, Postfack 9, *Motala Verkstad.*
Munsö. Gunnar E. F. Eriksson, Kungsberga, *Svartsjö.*
Munsö. Sekt. 1: E. J. Akerblad, Ekerö Handelsförening, *Drottningholm.*
Målilla. Karl Gertsson, Hultåsa, *Hultsfred.*
Mölndal. Algot Larsson, Mölndalsbro 48.
Norra Inlandsbanan n:r 3. Sigfrid Johansson, Hedlunds lag, Norrheden, *Vilhelmina.*
Norrköping. E. E. Lööv, Vasagatan 8.
Nykvarn. E. Ländin, Elgbostad.
Nyköping. Edvin Hagberg, Behmbrogatan 8.
Nynäshamn. G. Sundström, Mörbyvägen 17.
Nässjö. Bernhard Askerlind, Storgatan 136 A.
Näsåker. Artur Sundkvist, Forsås.
Nödinge. Karl Larsson, P. R.
Piteå. J. H. Lundberg, Pitholm.
Porjus. Registerkommittén.
Ramnäs. Registerkommittén, Box 8.
Remninge. Sven Samuelsson, Remninge, *Sonstorp.*
Resele. S. P. Ståhl, Tängsta.
Sala. Einar Johansson, Kafé Linnéa.
Segmon. Josef Vall.
Skoghall. Registerkommittén, Box 20.
Skönvik. Aug. Mattsson, Lag 604.
Slottsbron. Registerkommittén.
[illegible] Edvin Nordström, P. R.
Smedjebacken. L. S., Postfack n:r 10.
Spånga. G. Johansson, Högalid, *Bromsten.*
Stockholm. Registerföraren, L. S. Exp., Lästmakaregatan 29.
Strömstad. Strömstad—Vette härads registerkommitté, Box 38.
Stugsund. Per Andersson, Mariehill.
Ställberg. Registerkommittén, P. R.
Sundbyberg. P. R. Redelius, Kratsboda, Mariehäll.
Sundsvall. S. A. Bergström, Kooperativa affären, *Bergsåker.*
Svartvik. E. P. Rosen.
Sveg. F. Blomkvist, P. R.
Svenljunga. Ernst Rask, Haga.
Säffle. T. Jonsson, Rolfserud.
Säter. Emil Eriksson, Lokala Samorganisationen.
Södertälje. Arvid Rundström, Box 40.
Tingstäde. Hj. Myrén, L. S.
Torshult. J. A. Liljegren, *Alsterbro.*
Trollhättan. Alex. Karlsson, Eken 5.
Töreboda. Gust. Blomberg, Box 52.
Untra. Gust. Vinborg, Untra, *Orrskog.*
Vemdalen. Oskar Ternsten, Rings lag.
Virserum. Karl Karlsson, Box 62.
Vitvattnet. Per Olsson, Vitvattnet, *Rätansbyn.*
Vretstorp. L. S., Postfack 1.
Värnamo. John H. Moberg, Johannesberg.
Väsby. Aug. Eklund, Box 3.
Västerås. Karl Andersson, L. S. Exp., Folkets hus.
Ytterhogdal. J. A. Persson, S. J. B.
Åmål. Knut Pettersson, Stupekulle.
Åmsele. O. Nordberg, Bjursele.
Ånge. Albin Backlund, Box 163.
Älvdalen. Carl Johansson, Vilens Kafé.
Älvkarleö. J. Forsberg, Högmo.
Älvros. K. E. Nilsson, Kvistros.
Öbacka—Öns. Gunnar Andersson, Soflehem, *Umeå.*
Örebro. Sven Lundell, Skolgatan 8.
Överhogdal. Per Persson, P. R.

Arbetssökande — enskilda såväl som lag — böra anmäla sig till platsens registerförare samt ställa sig av honom lämnade föreskrifter beträffande priser etc. till efterrättelse. Att uraktlåta detta är osolidariskt.

L. S. och Registerkommittéer inom Anläggnings- och Byggnadsindustrin torde observera:

1) att alla adresser och adressändringar, som röra registret inom denna industri, hädanefter skola sändas till Industrikommittén (numera Byggnadsindustriarbetarefederationens V. U.), Box 53, *Sandarne;*

2) att, så snart registerförare avgår, ny sådan skall väljas och inrapporteras;

3) att alltid justera registeradresslistan och om den är felaktig göra anmälan härom till Federationens V. U.;

4) att registermaterial erhålles endast efter rekvisition, men att alltid tillse att erforderlig sådan — grundprislistor, 2 registerböcker, 1 statistikblock för varje statistikförare, arbetsförmedlingsblanketter samt blanketter för inrapportering av månadsstatistiken till V. U. — finnes;

5) att för varje månad insända statistikrapport till V. U. och om möjligt komplettera denna med en orienterande redogörelse över förhållandena på platsen samt

6) att alla meddelanden och förfrågningar avsedda för Industrikommittén skola ställas till

BYGGNADSINDUSTRIARBETAREFEDERATIONENS V. U.
Box 53, Sandarne.

Tillståndet i de ryska hungerområdena.

På barnsjukhusen dö 30 procent av barnen.

Till Moskva-Pravda meddelas från Charkov:

I guvernementet Jekaterinoslav svälta 109,000 barn, av vilka endast 9.000 kunna erhålla mat från de allmänna köken. Hela den svältande befolkningen utgör 400,000 personer. I februari beräknas denna summa komma att stiga till 600,000. I området Cherson ha inregistrerats 96,000 fullvuxna och 48,000 barn, som svälta.

I kretsen Odessa svälta 70.000 personer.

Från Orenburg skrives till samma tidning om förhållandena på Kirgissteppen: Vid nyåret inregistrerades där 2 miljoner svältande, av vilka endast 40.000 åtnjuta organiserad hjälp. I området ha 85 livsmedelsstationer inrättats och 144,000 personer ha evakuerats därifrån. 70 procent av befolkningen svälter.

Med vinterns inbrott äro förbindelserna med det spannmålsrika Turkestan underkastade ständiga avbrott. Till följd härav ökas dödsfallens antal. I barnsjukhusen i Omsk dö 30 procent av barnen. I guv. Orenburgs övriga städer står det icke bättre till. I guvernementet Ural är dödligheten mera än 30 procent. Tyfussjuka fylla alla sjukhus.

Dömd för sedlighetsbrott.

Rådhusrätten i Härnösand har för sedlighetsbrott mot sin minderåriga styvdotter dömt f. sjömannen K. E. Fällström till 5 år och 6 månaders straffarbete.

Kamenev om det karelska upproret.

Finnarna tvångsmobilisera de karelska bönderna.

MOSKVA 24/1. (Rosta).

Pravda har av Kamenev mottagit detaljerade upplysningar om det sätt, varpå vitfinnarna organiserat det s. k. Karelska upproret. Det har fastslagits, att finska regeringen låtit alla grupper, som önskade deltaga i upproret, gratis transporteras till gränsstationerna. Den centrala hjälpkommittén i Karelen har också givit sitt stöd. Sällskapet Pentoinen har lämnat 10,000 mark. De upproriska fingo kulsprutor, maskingevär och ammunition från den finska hemliga polisens militärmagasin. Rövarbanden försågo sig med livsmedel på den plats, där de befunno sig, i det att de rövade från den karelska befolkningen. Sålunda bemäktigade de sig de matvarulager, som kort förut inköpts i Finland.

Finland har icke blott lämnat materiellt stöd, utan även uppsatt hela detachement. Så överskred major Takula gränsen med 200 man. På gränsen av distriktet Kostamuksa ha detachement påträffats, som uteslutande bestodo av finnar. När dessa band jagades över gränsen, fingo de fritt röra sig i Finland. Kamenev nämner många finnar vid namn, bl. a. medlemmar av den hemliga polisen. Man hade även utsänt organisatörer, i det man räknat på sympati från befolkningens sida. Händelserna ha emellertid visat att de finska banden icke funno något stöd i Karelen. Finnarna hade sett sig nödsakade att tvångsmobilisera de karelska bönderna, som emellertid begagnade sig av varje tillfälle att rymma. I de distrikt, där finnarna haft makten, ha de satt eld på alla byar. Sådant är helhetsintrycket av det s. k. karelska upproret, som den finska borgarpressen gjort sådant väsen av.

Rysslands industri ger 1/4 av fredsproduktionen.

Importen 12 gånger större än exporten under 9 mån. i 1921.

Enligt av Statens plankommission verkställda uträkningar uppgår jordbrukets produktivitet i Sovjetfederationen till 50 proc. av vad den var före kriget; bränsleproduktionen uppgår till 35 proc. av produktionen före kriget. Motsvarande siffra för järnvägarna är 25 proc. Allt som allt ger Rysslands hela industri 23 proc. av produktionen före kriget.

Under loppet av 9 månader under det förflutna året inköptes i England varor för 67 miljoner guldrubel, vilket utgör 36 proc. av den import, som under tiden före kriget ägde rum från England. Ungefär tre fjärdedelar av de uppköpta varorna ha redan ankommit till Ryssland.

Rysslands export till England under samma tid uppgår till ett värde av 5½ miljoner guldrubel. I Tyskland ha köpts varor för 8 miljoner guldrubel och i de skandinaviska länderna för 12 miljoner. För dessa pengar ha huvudsakligen inköpts lantbruksmaskiner och utsäde.

Avgifterna å stadens sjukhus.

Stadskollegiet har framlagt förslag till reglemente angående avgifterna vid under hälsovårdsnämndens förvaltning lydande sjukhus. Förslaget är i huvudsak överensstämmande med den framställning som gjorts av för ändamålet tillsatta kommitterade. Kollegiet framhåller emellertid att förslaget bör få endast provisorisk natur i avvaktan på behandlingen av övriga delar av sjukvårdsavgiftskommitténs förslag. Enligt förslaget skola avgifterna vid sjukhusen utgå med 3 kr. för allmänt rum, 8 kr. för halvenskilt rum, och 15 kr. för helenskilt rum, för landsortsbor resp. 10,16 och 25 kr. För Söderby sjukhus samt S:t Görans och Sabbatsbergs tuberkulosavdelningar äro avgifterna nedsatta till 1 kr. för allmänt, 6 kr. för halvenskilt och 12 kr. för helenskilt rum, dock endast för Stockholmare.

Reservationer mot stadskollegiets förslag ha anmälts dels av hrr Folcker och Kinmansson dels av hr Bagge.

Nöjesskatt i Västerås.

VESTERÅS 26/1. (T. T.)

Stadsfullmäktige ha i afton behandlat frågan om nöjesskatt och beslöto därvid, att nöjesskatt skall tillämpas fr. o. m. den 1 januari. Teaterföreställningarna i staden skola dock icke beläggas med dylik skatt.

Södertälje teaterfråga och amatörsällskapen.

Miserabla lokaler men ett gott sällskap — lite ris och ros.

Södertälje är minst sagt vanlottat evad det gäller lokal för uppförande av teaterpjäser. Man har icke ens som på många andra platser ett Folkets Hus, vilket brukar kunna användas i sådant syfte. Men i stället har Södertälje fördelen av att äga ett piggt amatörsällskap, vilket emellertid är hänvisat att uppföra sina pjäser å en lilleputtscen som är inrymd i en godtemplarlokal. Några av detta amatörsällskaps medlemmar äro professionella i viss mån, i det att de uppträtt på scenen dels i den övriga landsorten och dels i Stockholms folkparker samt i Sundbyberg.

Kalle H. (Herm. Isberg), en av truppens ledande krafter, har gjort sig känd utanför den lokala platsens gränser såsom författare till flera revyer. Bland andra en som betitlas: "För full maskin", som uppfördes förra sommaren i Stockholms Södra folkpark, där den blev särdeles uppskattad. Under hösten och vintern ha dessa s. k. amatörer spelat en revypjäs, benämnd "Allt för alla och inget för en del", i Södertälje och på omkringliggande platser. De 25 gånger denna pjäs spelats i Södertälje har den samlat fullt hus i den lilla Godtemplarlokalen. När det gäller teater, så äro ju icke revyerna bland det som man helst ser uppfört, men en revy kan ju ibland tjäna som ett moraliskt domslut över i ett modernt samhälles offentliga liv framträdande personligheter. Revyn "Allt för alla" är icke att klandra ur teatersynpunkt, och de olika rollinnehavarna spelar utmärkt, dock är spinnsidan mindre gott representerad. Märta Murén och Dagmar Borg äro dock i viss mån som födda för scenen, så långt man för närvarande kan se av deras framträdande på Thalias tiljor. Frida Johansson däremot tycks glömma, att hon har vissa skyldigheter mot publiken, vilken hon vid många tillfällen nonchalant ignorerat. Kanske hon med tiden kan lära sig inse, att hon inte enbart spelar för sig själv.

Vad det gäller de manliga medlemmarna, kan man så gott som utan undantag ge dem betyget "med beröm godkänt".

Felis Leo.

Kungl. m:t är ogin mot svenska kyrkans offervecka.

K. m:t har avslagit en ansökan från centralrådet för svenska kyrkans offervecka om beviljande av fraktnedsättning för transporter å statens järnvägar av spannmål och ärter, som under offerveckan kunde komma att insamlas till lindrande av nöden i landet.

Sverges handel med Ryssland.

Med ångaren Egil avgick i går till Ryssland via Reval en last varor å 120 ton, omfattande: maskiner, spiralborrar, domkrafter, hackor, spadar, sågblad, kaminer, pumpar, sågar med anglar, 1 motorplog, lödlampor, telefonmaterial, böcker och serum. Värdet av lasten beräknas till cirka 310,000 kronor.

Eldsvådetillbud.

Ett eldsvådetillbud yppade sig på torsdagen i huset Västmannagatan 72. Då en person två trappor upp var sysselsatt med att göra upp eld i en kakelugn råkade lågorna sprida sig över till en säng. Brandkåren måste tillkallas och efter 20 minuters arbete var elden släckt med pytssprutor.

Kränkt Hovrättsnotarie.

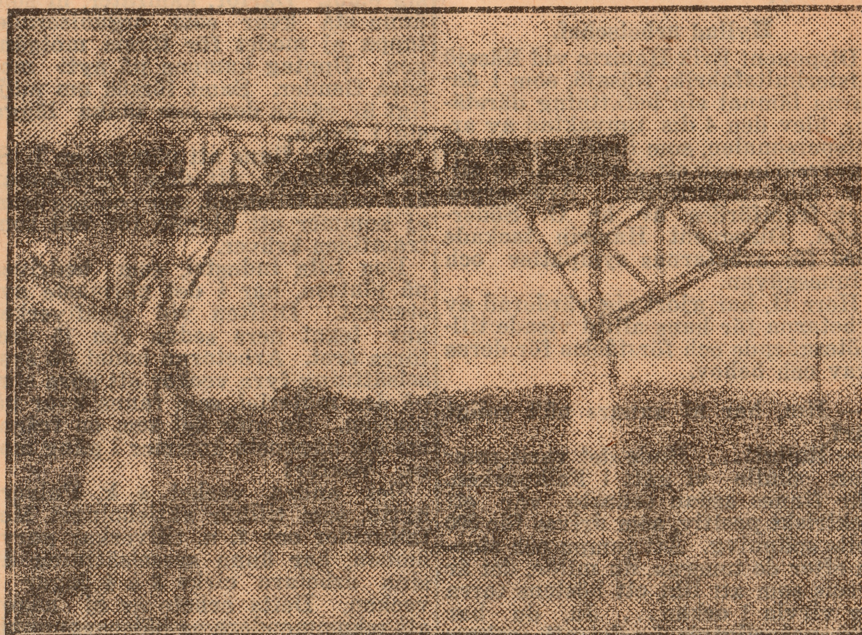
FILIPSTAD 26/1. (T. T.)

Hovrättsnotarien G. Dahl i Filipstad har i dag vid rådhusrätten härstädes väckt åtal mot ansvarige utgivaren av Bergslagernas Nyheter, redaktör Carl E. Jönsson, för missfirmelse och ärekränkande artikel i tidningen den 21 januari i år.

SÖDERTÄLJE

Arbetsförhållandena vid Södertälje kanals ombyggnad.

Ett i sitt slag storartat byggnadsprojekt. — Några belysande uppgifter.

Nya järnvägsbron över Södertälje kanal.

Allt eftersom industrien i städerna omkring Mälaren utvecklats, ha anspråken på bättre kommunikationer höjts. Då den kanalled, som vid Södertälje sammanbinder Mälaren med Saltsjön är av rätt gammalt datum, fyller den givetvis icke våra tiders anspråk på samfärdsmedel, på grund av densammas för små dimensioner.

Frågan om att utvidga kanalleden och slussen har varit aktuell de senare 10 åren och år 1916 beviljade riksdagen anslag för arbetets påbörjande. Arbetet påbörjades också i mindre skala hösten 1916 med en arbetsstyrka av cirka 50 man och har sedan fortgått oavbrutet tills dato. Detta om man undantager tvenne strejkperioder, en år 1918, då anläggningsarbetarna gingo ut i strid för kortare arbetstid, samt en åren 1919—1920, vilken senare pågick över ett helt år. Strejkorsaken var den gången krav på högre löner för en av yrkesgrupperna.

Då arbetet med kanalledens utvidgning måste utföras samtidigt som trafiken i den gamla leden pågår, måste man söka sig en ny plats för den nya slussens förläggning. Man valde bland flera alternativ ett som gick ut på att förlägga slussen på sidan om den gamla kanalleden, varvid man dock måste delvis ge den nya leden en annan riktning än vad den gamla innehaft.

Det är kolossala massor av jord som här hittills måst bortschaktas: omkring 750,000 kubikmeter. Dessa massor av jord ha bortforslats till stranden av Mälaren, där de använts som utfyllning för en strandväg, vilken kommer att bli till stor nytta för på den sidan liggande varvsanläggningen och lägenhetsinnehavare.

Det arbete som mött de största svårigheterna, har varit det egentliga arbetet med den nya slussen, på grund av att man här fått räkna med vattentrycket från Mälaren och kanalen. Vattenfallsstyrelsen, som bedriver arbetet med kanalleden i sin helhet, företog experiment med olika metoder, varefter man beslutade sig för en metod som aldrig förut använts i Sverge. I stället för att bygga den nya slussen i kasun eller medels dykare, har man här företagit en sänkning av grundvattnet till 8 meter under medelvattenstånd.

Då vattenfallsstyrelsen icke hade vare sig de erfarenheter som erfordrades för att tillämpa denna nya metod eller erforderliga materialer härtill, engagerades en tysk firma, Seimen und Halske, vilken var specialist på dylika arbeten. Grundvattenssänkningen har tillgått så, att man runt den blivande slussen neddrivit grova tuber av järn, till vilka man kopplat ett rör och pumpsystem av ansenliga dimensioner. Detta pumpsystem uppfordrar en vattenmassa på 200,000 liter per minut, således inga leksaker. Då dessa pumpar icke få stilla en timma ens utan att slussbyggnaden översvämmas, har man måst bygga en särskild kraftcentral med dieselmotorer, för att hålla pumparna i gång vid avbrott å den elektriska strömmen, som eljest erhålles från Älvkarleö.

Den nya slussen, en i sitt slag storartad anläggning, blir den största i Sverge, den blir nämligen 133 meter mellan portarna, invändigt, 28 meter bred samt 7 meter djup. Slussportarna komma att svängas medelst elektrisk kraft, och äro byggda av järn, samt komma att balanseras så att de svänga kring sitt egna centrum.

Arbetet med såväl tillverkning av slussportarna och till dem hörande anordningar, som ock uppmonteringen av dem utföres av den tyska firman.

Vid det samtal vi hade med arbetsledningen å platsen angående när det kunde ställas i utsikt att arbetet skulle bli färdigt, dels vad det beträffar slussen och dels kanalleden i sin helhet, svarade denna att vad det beträffar slussen så bleve den färdig till omkring juni månad

Forts. på nästa sida.

Kooperationen i Södertälje går starkt framåt.

Belysande siffror från konsumtionsföreningens verksamhet under 1921.

Södertälje konsumtionsförening har under 1921 fortsatt sin år 1920 började framryckning, vilket framgår därav att omsättningen, trots den här rådande stora arbetslösheten, ökats från 257,000 kr. 1920 till 308,000 kr. 1921. Räknar man med 30 proc. lägre priser, så blir ökningen 60 proc.

Medlemsantalet företer en ökning med 103 medlemmar, vilket är detsamma som en ökning med 50 proc.

Insatskapitalet har från kr. 9,476 vuxit till 14,270, vilket genomsnittligt utgör 47 kr.

Av samtliga genom föreningen försålda varor har Kooperativa förbundet levererat 66 proc.

I den jämsides med affären bedrivna sparkasserörelsen överstiger insättningarna uttagningarna med 5,135 kr. Den sammanlagda omsättningen på Södertäljeavdelningen utgör cirka 95,000 kr.

Av ovanstående siffror framgår att Södertälje konsumtionsförening håller på att återvinna arbetarnas förtroende för sin egen affär, förutan vilket kooperationen icke kan ernå den önskvärda utvecklingen.

Ser man tillbaka på de två senaste åren, kan man säga att mycket och gott arbete är utfört, men mycket arbete återstår. Arbetarnas egen distribution av egna varor till deras egen nytta. Allt beror ju på om arbetarna intressera sig tillräckligt för sin egen sak. Man kan ju tycka att arbetarna om inte för annat så för principens skull, borde göra sina uppköp i arbetarnas egen affär.

O. O.

22

Samuel Sökaren

sir! Han mutade dem för att få vattenledningsmotionen avslagen.

Doktor Vince steg upp och började gå nervöst fram och tillbaka i rummet.

— Säg mig, herr doktor, hur det förhåller sig! utbrast Samuel. Ack, var snäll och säg mig det! Säkert visste ni det inte.

Kyrkoherden vände sig plötsligt mot honom.

— Jag tror inte, att du riktigt känner till de här sakerna, sade han. Här kommer du till mig med de där historierna — vet du, att han är min svåger?

Samuel fattade krampaktigt om armstöden å sin stol och stirrade bestört.

— Er svåger! utbrast han.

— Ja, sade kyrkoherden. Han är min hustrus enda bror.

Samuel satt förstummad i sin häpnad. Kyrkoherden fortfor att mäta rummet med stora steg.

— Du förstår nu, sade han, i vilken ställning du sätter mig.

— Ja, sade ynglingen, jag förstår. Det är rysligt!

Men så rusade han på i förskräcklig ångest:

— Men, herr doktor, ni visste det inte. Åh, jag är säker på det — ack, säg mig, att ni inte visste det!

— Jag visste det inte, sade doktorn, och vad mera är, jag vet det inte ännu! Naturligtvis har jag hört dessa rykten. Mister Hickman är en man med stort ansvar, och han har många fiender. Ska' jag tro alla historier jag får höra om honom?

— Nej, sade Samuel förlägen. Men det här är något, som alla människor veta.

— Alla människor! sade kyrkoherden. Vilka alla människor? Vem har berättat det för dig?

— Det... det kan jag inte tala om, stammade ynglingen.

— Hur vet han det? Och vad för slags människa är han? Är han en bra människa?

— Nej, medgav Samuel försagt. Jag är rädd för att han inte är det.

— Är han en människa, som älskar och tjänar andra? En människa, som aldrig säger någon osanning — som du skulle sätta tro till i en sak, som rör dina käraste anhöriga, skulle tro om han sade dig, att jag är en man, som mutar folk, en skurk?

Samuel måste medge, att den person, han avsåg, icke var så beskaffad.

— Doktor Vince, sade han ivrigt, jag erkänner, att jag har orätt. Jag har kommit till er för tidigt. Jag ska' ta närmare reda på de här sakerna, och ä' de riktiga, så ska' jag bevisa dem för er. Ä' de inte överensstämmande med sanningen, så går jag min väg med skam och blygsel och kommer aldrig mera tillbaka och besvärar er.

Samuel sade detta mycket ödmjukt men på samma gång i en ton av orubblig beslutsamhet, som inte undgick doktorn.

— Men, Samuel, invände han, varför... varför blandar du dig i de här sakerna?

— Blandar mig i dem! utbrast Samuel. Naturligtvis måste jag göra det, om de ä' sanningsenliga. Det kan väl inte vara er mening, om de bli bevisade, att låta sådana människor stå kvar i kyrkan?

— Jag tror inte jag kan säga, sade kyrkoherden med djupt allvar, vad jag skulle göra i händelse av någonting så förskräckligt.

— Nej, ni har rätt, herr doktor, svarade Samuel. Det första av allt är att utforska sanningen.

Samuel tog avsked. Han gick direkt till sin vän Finnegan. Charlie Swift hade sagt honom, att av Finnegans principal, Callahan, som varit stadsfullmäktig, kunde han bäst få upplysning om Hickman och hans skoj.

— Nej se Samuel! utbrast Finnegan och frågade därpå med ett brett grin: Nå du, hur är det med min affär?

— Doktor Vince säger, att han vill se till vad som kan göras för er. Men jag kan inte säga något närmare om den saken ännu. Någonting annat har tillstött.

Han väntade, till dess hans vän hade serverat en kund vad han önskade och till dess kunden hade druckit ett glas öl och gått sin väg. Då tog han krogföreståndaren med sig i ett hörn.

— Mister Finnegan, sade han, det är en mycket viktig sak jag behöver veta.

— Vad är det? frågade Finnegan.

— Känner ni mr Hickman — Henry Hickman, juristen?

— Han står inte på min mottagningslista. Jag känner honom till utseendet.

— Jag har hört sägas, att han hade något att göra med att en vattenledningsmotion i stadsfullmäktige blev avslagen. Hade han det?

— Jo, det kan du slå dig i backen på att han hade, svarade krogföreståndaren.

— Är det sant, att han mutade stadsfullmäktige?

— Jo, lita på det!

— Och är det sant, att mister Callahan fick en del med av pengarna?

Finnegan betraktade Samuel misstänksamt.

— Säg, vad är egentligen meningen med alla de här frågorna?

— Hör på, sade Samuel allvarligt, ni vet, att mister Hickman tillhör samma kyrka som jag. Och han är svåger till doktor Vince, vilket gör saken ännu mera invecklad. Doktor Vince har fått höra de här förskräckliga historierna, och ni förstår hur svårt det känns för honom. Han kan inte låta sådana missdådare gå onäpsta.

— Åh tusan! sade Finnegan. Vad ämnar han göra?

— Jag vet inte, sade Samuel. Han har inte sagt mig det. Först av allt, ser ni, måste han vara säker på att det är sant. Och naturligtvis talar inte mister Hickman om det.

— Nej, knappast! sade Finnegan.

— Och det är ingen lätt sak för doktorn att ta reda på det själv. Han är präst, förstår ni, och är endast tillsammans med hyggligt folk. Men jag lovade honom att ta reda på saken för hans räkning.

— Jag förstår, sade Finnegan.

— Vad jag behöver, sade Samuel, är att kunna säga honom, att jag hört det från någon av de personer, som erhöllo pengarna. Jag behöver inte tala om vem det är, han kommer att tro mig på mitt hedersord. Skulle mister Callahan vilja meddela något om den här saken, tror ni?

Krogföreståndaren tänkte ett ögonblick.

— Vänta här, sade han. Min principal har bara gått om hörnet! Kanske kan jag hjälpa doktorn att få veta vad han önskar.

Samuel slog sig ned och väntade, och om några minuter kom John Callahan in. Det var en undersätsig irländare med blomstrande kinder och ett vänligt och fryntligt utseende, alls icke den rysliga människa Samuel hade föreställt sig.

— Hör du, John, sade Finnegan, här är en pojke, som haft anställning hos Bertie Lockman; en bekant till honom, en flicka, tjänar hos Wygants...

(Forts.)

Arbetsförhållandena vid Södertälje kanal.

Forts. från föreg. sida.

detta år. När kanalleden i sin helhet kunde bli färdig berodde i hög grad på de anslag som riksdagen komme att bevilja för arbetets bedrivande.

För närvarande äro omkring 750 man sysselsatta vid de olika arbetena. Vid vår förfrågan, huruvida någon reducering av arbetsstyrkan komme att företagas inom den närmaste tiden, blev svaret att ett 50-tal redan voro uppsagda, samt att under den närmaste tiden allt efter som arbetet med själva slussen framskrider arbetsstyrkan komme att reduceras med hälften. I första hand komme detta att drabba icke anläggningsarbetare. Det är nämligen så, att vid detta anlägge ungefär hälften av arbetsstyrkan utgöres av industriens olika yrkesgrenars medlemmar, vilka på grund av depressionen inom industrien sökt sin utkomst av arbete som eljest brukar utföras av de så förkättrade "rallarna".

Vi ta oss friheten att jämte de uppgifter som lämnats av arbetsledningen angående detta arbete ur teknisk synpunkt orda något om arbetsförhållanden o. d. vid denna arbetsplats. Angående existensmöjligheten för de arbetare, vilka äro sysselsatta vid Södertälje kanals ombyggnad, är den det sämsta tänkbara. Förtjänsten har hittils varierat mellan kr. 1,30—1,80 per timma. Den fastslagna timlönen har varit kr. 1,30 för diversearbete och kr. 1,40 för specialarbete. Från och med 1 jan. detta år är lönen reducerad med 14 procent. När man betänker att från dessa löner avdrages till betalning förfallna kontributioner 8—10 kr. per vecka, så blir det sannerligen en konst att få förtjänsten att räcka till det nödvändigaste. De nu företagna lönereduceringarna förefalla högst malplacerade och i än högre grad motiveringen för desamma.

Genom på arbetsplatsen uppsatta anslag har nämligen tillkännagivits, att dessa lönereduceringar skulle möjliggöra att flera kunde få arbete, och så kommer man omedelbart med avskedanden. Vad skall man tänka? Här tycks man tillämpa det bibliska ordspråket: "Du skall icke låta den högra handen veta vad den vänstra gör". —

Man kunde ju här gå in på spörsmålet om huru arbetet ledes ur sparsamhetssynpunkt, men kan detta få anstå till ett kommande tillfälle. — Något som vi emellertid icke kunna underlåta att påpeka, är d e n f u l l s t ä n d i g a b r i s t p å s ä k e r h e t s a n o r d n i n g a r mot olyckshändelser, som råder på denna arbetsplats. Det får räknas mera som en tur än något annat att ej flera olycksfall inträffat, än vad som är förhållandet. I stället för stegar eller trappor för upp- och nedfart till pelare och murar få här anställda arbetare använda sig av klättring på så gott som släta spiror och bjälkar, vilket för yngre pojkar ju kunde ha sitt intresse ur sportsynpunkt, men som näppeligen kan vara praktiskt som ett kommunikationsmedel för till mogen ålder komna människor. Det är ju klart att platsens arbetare genom ett enigt uppträdande kunde få rättelse i berörda förhållande, men som arbetsstyrkan är uppdelad på 15 olika organisationer, så blir ju samarbetet många gånger icke det allra bästa.

Anspråken på matservering för de vid S. K. O. anställda arbetarna har tillgodosetts genom arbetsledningen på så sätt, att fri lokal jämte lyse, värme och matservis tillhandahålles. Denna matservering har förut innehafts av bland andra en fru, vilken emellertid skötte densamma på ett mer än underhaltigt sätt. En rättelse härutinnan har emellertid vunnits, i det att hr Oskar Bergström från Stockholm övertagit skötseln av mathushållningen. Det har visat sig att han icke blott kan tillhandahålla mat till ett mycket billigare pris, utan även bättre och mera vällagad mat, än vad som tillförene varit fallet. Resultatet har heller icke uteblivit. Antalet spisgäster har ökats till det dubbla på de 14 dagar som Bergström varit "matfar".

Det anförda om Södertälje kanalombyggnad må vara nog för denna gång. Vi kanhända få tillfälle att återkomma.

Felis Leo.

FRÅN SVENSKA BYGDER

Hallstahammar.

Lördagen den 21 januari avhöll kooperativa föreningen Kronans studiegrupp en i allo vällyckad agitationsfest i Sveasalongen, besökt av c:a 375 personer.

Ur programmet må nämnas: föredrag av fru Agnes Söderkvist från Västerås över ämnet: Kapitalet i privat eller kooperativ tjänst? Därefter kaffepaus, varvid kaffet fick en strykande åtgång. Sedan visades en film över Stockholms konsumtionsförenings med omnejd verksamhet från dess start till nuvarande tid. Vidare förekom musik av hrr Gallon, A. Valin, C. Nylén och E. Frisk, varvid Frisk även medverkade med ett par sånger. Slutligen förekom dans och lekar till kl. 2 på natten.

Föredraget, som avhördes med spänt intresse av den fulltaliga publiken, rörde sig om kapitalisternas taktik att driva produktionen, varvid talarinnan upplyste om hur det exempelvis går till i kaffeplantagerna, och hur kaffet hålles uppe i pris. Talarinnan rörde sig även något om huru ett litet kotteri av kapitalister f. n. hålla på att utarbeta metoder, enligt vilka de skulle kunna lägga under sig Tysklands järnvägsnät, varvid talarinnan befarade att om det skulle lyckas, de så mycket lättare även skulle kunna lägga under sig det ryska järnvägsnätet.

Sedan talarinnan en stund rört sig om de privatkapitalistiska affärsmetoderna, övergick hon till den kooperativa rörelsen. Hon tog som ex. de större koop. företagen i Stockholm, Göteborg, Örebro och Eskilstuna, som visade till vilka stora resultat man kan komma med samlandet av proletariatets småslantar, och framhöll att den ekonomiska kampen är den enda varmed vi kunna frigöra oss ur kapitalismens klor. Talarinnan slutade sitt föredrag med en uppmaning till dem, som tvivla på den kooperativa rörelsen, att reflektera över densamma och dess principer samt ingå som medlem i ortens konsumtionsaffärer.

Då både föredraget och filmen voro präktiga och lätta att förstå, vågar jag hoppas att de som förut varit oförstående för kooperationen efter detta fått en bättre förståelse för och ljusare syn på densamma. Undertecknad instämmer med talarinnan i att de som ännu ej äro anslutna till kooperationen fortast möjligt anmäla sig som medlemmar och endast göra sina uppköp i egna affärer, därmed stödjande ett småfolkets eget företag. Närmare upplysningar om medlemsskap och dylikt lämnas i kooperativa föreningen Kronans affär.

J. E. L—g.

Ludvika.

Svar på tal!

På möte med Ludvika L. S. söndagen den 22 jan. upptogs frågan om Dalarnas Folkblads smutsskriverier mot en del enskilda syndikalister, och särskilt mot vår medlem Axel Jansson, i anledning av hans föredrag om Ryssland och hans objektiva framställning om förhållandena där. En kommitté på tre personer blev tillsatt av mötet, som fick i uppdrag att svara på de senaste utgjutelserna i D. F., så att tidningens läsare ej skulle bli allt för mycket förda bakom ljuset.

Vi få först meddela att Axel Jansson slutade som agitator i Dalarna den 20 dec. 1921 och kan alltså ej uppehålla sig här i Dalarna för att infinna sig på möten som D. F. behagar inbjuda till. Torsdagen den 19 dennes meddelade nämligen D. F., att Jansson var särskilt inbjuden till ett möte i Borlänge, där Anton Nilsson skulle tala om förhållandena i Ryssland. I nämnda nummer vimlar det av de grövsta tillvitelser mot Jansson. Bland annat kan nämnas, att Jansson beskylles för att ha sökt förmansplats i Ryssland. Var vänlig och bevisa detta, i annat fall stämpla vi D. F. som en simpel lögnare. Vidare stämplas han som feg, om han ej infinner sig vid mötet, trots att de ej veta, om han har någon kännedom om detsamma.

Vi kan meddela D. F., att någon inbjudan ej kom till Janssons kännedom förrän söndagen den 22 jan., då brevet överlämnades till honom av Gustav Björkström. Jansson hade under förra veckan vistats i Eskilstuna och Stockholm, och kom först på lördagskvällen till Ludvika. Det är alltså förklarligt nog, att han ej kom till mötet i Borlänge.

Mötet uttalar sin skarpa protest mot det lumpna sätt, på vilket D. F. försöker att bekämpa personer med olika åskådning, och beslöts att, om ej D. F. slutar med denna smutskastning mot enskilda medlemmar, komma vi att möta upp med samma vapen, och D. F. kan vara övertygad om att den ej kommer att vinna på detta. Glöm ej ordspråket om stenkastning i glashus.

Å Ludvika L. S. vägnar:

Simon Björkström. *Bror Ljung.*
J. A. Bergström.

Riddarhyttan.

En folkhögskolekurs är påbörjad här, omfattande kommunalkunskap, nationalekonomi, kooperation och litteratur. Kursen öppnades med ett anförande av Västmanlands läns folkhögskolekursförenings studieledare, lärare G. A. Ljungberg. Sång av Köpings manskvartett och föreläsning av kommunalkamrer G. V. Källman från Sundbyberg. Kursen räknar cirka 125 medlemmar.

H. K.

Nässjö.

Intervju med en inföding.

— Hör du, eftersom du är inföding här i Nässjö, kan man få en s. k. intervju om det här samhället?

— Går utmärkt!

— Ni har ju ett Folkets hus här?

— Ett stiligt sådant. Vill du söka upp det så se efter en skylt: "Elim". Ser du, efter 30-årigt organisationsarbete ha vi hunnit så långt, att vi tala med tungor i våra möteslokaler. Men det är kanske inte så märkvärdigt att det lönar sig att tala om... Andra märkvärdigheter frågar du... Se dit bort — det är Lådfabriken och det var disponenten där, Hamrin, som yttrade de minnesvärda orden: här underhandlas inte med syndikalister så länge jag är här. Nu har han gått — och hyllats av arbetarna! Se här, klistra fast detta lilla klipp i ditt notesblock:

Hyllad arbetschef.

Disponent Erik Hamrin vid Nässjö Misterhultsfabrik, Nässjö, som i dagarna lämnat sin befattning därstädes, blev den 4 d:s uppvaktad av arbetspersonalen, som överlämnade ett cigarrskrin och ett cigarretui av silver med inskription. Arbetarnas tack framfördes av hr O. Söderström. Disponent Hamrin tackade rörd för arbetarnas sympatier och minnesgåvan.

Herr H. har gjort sig värderad av arbetarna för hans alltid visade tillmötesgående och förståelse för deras krav och behov.

— Hm, har ni annars nå't roligt här?

— Roligt!... Hade det varit sommar, skulle vi gått i Folkparken. Där finnes sedan senaste vår ett elektriskt positiv, som drives för 800 volts spänning. Att jumpa och steppa efter de tonerna, du milde, det är precis som att likt ett höstens torra löv virvla i orkan... Ja, du har rätt, naturligtvis är det ett sakramenskat jobb att vara musikdirektör, men se, Johan klarar det, han... Skall jag tala allvar, råja, det har jag gjort mest hela tiden, men i alla fall — hör då: Vi hade ett föredrag här av E. Mattsson, vilket samlade så gott som fullt hus. Mattsson är en präktig talare. Han har ett särskilt sätt att fängsla publiken. Inga fraser och granna utläggningar utan han framställer livet som det är. 1,000 sådana agitatorer i Sverge skulle nog S. A. C. behöva.

L. S.-mötena äro dåligt besökta. Men intresset slappnar på grund av de torra dagordningarna. Och så de förbannade partistriderna, som äro till skada för L. S. På L. S.-mötena ska' vi försöka undvika stridigheterna och även söka få mötena så trevliga och lärorika som möjligt. Hoppas att alla medlemmar nu kommer att hjälpa till med detta. En maning till medlemmarna: låna böcker ur biblioteket. Det är många bra arbeten av olika författare som med nöje borde läsas av eder som äro unga. Kom sedan och diskutera. Det är det unga släktet som förhoppningarna vila på.

B—d A—d.

Norberg.

Norbergs arbetslösas förening avhöll ordinarie möte i templarlokalen i Kärrgruvan måndagen den 23 dennes, med början kl. 2 e. m. Föregående mötes protokoll upplästes och godkändes, ävenså revisionsberättelsen från föregående kvartal och på revisorernas förslag beviljades styrelsen full och tacksam ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattade. Företogs val av styrelse för första kvartalet år 1922. Till kassör valdes Alf. Valin, Kylsbo, Kärrgruvan. Till övriga styrelseledamöter valdes Arvid Östergren, Karl Hedberg, Fransén, Beckman Helmer Johansson och Alf. Andersson. Till styrelsesuppleanter valdes Frans Söderström och Aug. Lundberg. Till revisorer valdes Tilmer Olsson och Gust. Johansson. Suppleant Val. Brolin.

Norbergs arbets- och nödhjälpskommitté har icke kunnat utbetala det understöd för veckan, som kommittén har för praxis att utdela, på grund av att kommunalkamreraren har tagit sig friheten att av arbetslöshetsanslaget utbetala till lärarekåren dess lön, som utbetalas i förskott, och de arbetslösa fick en dag indragen. Om denna sak uppstod en långvarig och livlig diskussion. Och enade sig mötet om att till kommunalnämnden avlämna skriftlig protest mot kommunalkamrerarens handlingssätt, samt att sådant icke bör få förekomma en gång till. Det blev mötets enhälliga beslut att inlämna protestskrivelsen samt underskriva densamma på arbetslösas förenings vägnar. Detta uppdrogs åt Alf. Valin samt arbetarerepresentanterna i nödhjälpskommittén Alf. Andersson, Beckström, Arvid Östergren och J. V. Vesterlund.

Loos.

Skall denna gång säga ett par ord om flottningsbasarna. Vi börja med strejkbrytarvärvaren Karl Nilsson ("Busk-Karl"). Och vill fråga honom: Kommer du ihåg, när du genom ditt uppträdande störde ett gemensamt möte med organiserade och oorganiserade under L. S. strid mot flottningsföreningen? Du kallade samman mötespubliken från lokalen och samlade dem i en skogsbacke. Och där upplyste du dem om, att de lugnt kunde gå till ån och flotta, ifall de gingo in i skogs- och flottningsarbetareförbundet. Ty då betraktades de icke som strejkbrytare. Som tur var kände de oorganiserade solidaritetens bud, så din gärning misslyckades. Du måtte visst ej hava någon solidaritetskänsla alls.

Hagge.

Låt mig först säga några ord om platsens organiserade lantarbetare, vilka äro anslutna till Sverges skogs- och lantarbetareförbund. Organiserade nämnde jag, men det finns flera som man får sätta ett o framför. Varför ha ni vänt er bort från edra kamrater? Våga ni ej tillhöra en organisation?

Dessa jordslavar ha för en tid sedan drabbats av lönereducering, trots att deras lön förut ej var för högt tilltagen. Tvärt om. Deras nuvarande dagsinkomst belöper sig till mellan 3 à 4 kr. Man kan utav detta förstå, att deras mage blivit utsatt för svältprov. Men det kanske är som man ofta hört uttalas, man lär så länge man lever. Men lära sig svälta ihjäl, trots att man utfört ett tungt, samhällsnyttigt arbete, är någonting, som man måste opponera sig emot. Därför, kamrater, ni som ännu stå kvar som organiserade, tappa ej modet för första motgången. Upptag kampen på nytt mot edra fiender. Samt försök om möjligt är väcka dem som tänka lägga sig i dvala.

Vad som finns att nämna om L. S. på platsen är, att dess medlemmar är i vaket tillstånd, och vad jag tror, ej kommer att blunda för vad som framtiden kräver.

Den lilla industri, som bedrives på platsen, har i det närmaste avstannat. Driften vid smältverket har legat nere sedan den 15 dec. förra året. Arbetarna hadet då sysselsättning fyra veckor att göra slut på den materiel, som fanns kvar på platsen. Nu står det som en fråga, om det någonsin kommer i gång mera. Varför?

Det andra verket, s. k. Pulverhytta, som tillhör aktiebolaget Metalloxider och f. n. tillverkar garvämnen, har ännu sysselsättning åt sina arbetare cirka 3 à 4 dagar i veckan. Detta arbete är ej något att rekommendera ur hälsosynpunkt. Det kan man konstatera, när man passerar landsvägen förbi. Luktsinnet reagerar.

Ingenjören för smältverket har också blivit entledigad från den 15 januari. Men han behöver nog icke anlita något s. k. nödhjälpsarbete, som arbetarna fått göra, för att ej direkt svälta ihjäl. Det finns personer, som tycka synd om honom för han blivit uppsagd. Ja, jag förstår! Men det finns dock de, som gått arbetslösa i månader, t. o. m. åratal i följd, utan avlöning! Förmannen är den ende, som ej är uppsagd. Men han kunde ju också ha fått bli förman om han blivit uppsagd och kommit med på vägen till Björsjö i s. k. nödhjälpsarbete. Man får lära sig det yrket när man kommer dit. Tänk så bra. Förmän finns visst en för varje lag. — Nu har du väl glömt bort att tänka på bolagets pung? När du får vara ensam på platsen och sköta om det hela! Men jag glömde — han har visst haft litet hjälp en tid med utlastning av järn. Det blir ju alltid litet trevligare än att vara ensam. Bara de inte äro så stridiga av sig. Men det tror jag inte.

Jag får väl sluta för denna gång med en uppmaning till eder som placerats ut på s. k. nödhjälpsarbeten. Må du där komma ihåg att göra din plikt som organiserad. Du kanske står sida vid sida med en oorganiserad och arbetar. Försök påverka honom samt få honom att inse och förstå vad din organisation verkar för, och vad dess mål innebär. Sprid de syndikalistiska ideerna. Påverka för prenumeration å Arbetaren. Du gör därmed din plikt samt stärker din organisation!

L. S.-medlem.

Tierp.

Olyckshändelse.

En olyckshändelse inträffade i tisdags vid Tunelius borstfabrik, i det att en där anställd 17-årig flicka, Agda Bodin, råkade falla över en kvastkäpp, som inträngde i magen. Den skadade fördes i medtaget tillstånd till Uppsala lasarett för erhållande av vård.

Så ha vi brodern Alfred. "Busk-Alfred" är ej en bit bättre. Han gick ut som en blockadbrytare. Känner du ej och ser, hur svart du blev!

Bokhållare Ericsson tror visst att han är någon gudomlighet. Tror du att du kan behandla arbetareklassen i Loos hur som helst. Tror du det, så misstager du dig grundligt. Du håller dig ej för god att utföra en sa nattsvart gärning som blockadbryteri. Har du alldeles glömt bort, att du tillhör arbetareklassen? Kan du se dina gamla arbetskamrater i ögonen utan att blygas? Se efter, så får du se, om inte dina skor lämnar svarta märken i den vita snön! Eller kanske du tror att din löneslavssyssla skyddar dig från att stämplas som förrädare gent emot arbetareklassen? Misstag! Mins din ställning, när du första gången kom till Loos och reflektera över dina nuvarande gärningar.

R—n.

Sjöfolkets krav vid revidering av arbetstidslagen

Ordnad arbetstid till sjöss och i hamn och övertidsersättning.

Svenska Sjömansunionen har till sakkunniga för revidering av arbetstidslagen för svenska fartyg av den 24 okt. 1919 ingått med en skrivelse, i vilken yrkas:

att arbetstiden för sjömän, vars arbetstid är indelad i vakter, icke må under två på varandra följande dygn överstiga 16 timmar, i tropikerna 14 samt för dagmän 8 timmar om dagen, i tropikerna 7 timmar samt arbetstiden förläggas mellan kl. 7 f. m. och 5 e. m.

Dessutom yrkas, att å helgdag samt natetid sjöman ej åläggas annat arbete än som erfordras för fartygets manövrering, navigering och framdrivande samt att för sjömän, vars arbetstid icke är indelad i vakter, icke å något dygn arbetstiden må överstiga 8 timmar och att slutligen å fartyg på kortare resor, där arbetstiden ej är indelad i vakter, arbetstiden under två på varandra följande veckor icke må överstiga 18 timmar eller uppgå till mer än 56 timmar pr vecka.

Det ovan anförda gäller ordinarie arbetstid till sjöss.

Ifråga om ordinarie arbetstid i hamn, kräver unionen, att lagens 9. paragraf bortfaller och att sjöman å söckendag icke må användas till arbete mer än 8 timmar, i tropikerna 7 timmar, att å helgdag, sjöman icke må åläggas arbete, annat än sådant som är för fartygets säkerhet nödvändigt samt att arbetstiden skall förläggas mellan kl. 7 f. m. och 5 e. m.

Unionen yrkar om vakttjänsten i hamn, att arbetstiden för sjömän, som förrättar vakttjänst, må förläggas mellan kl. 5 e. m. och 7 f. m. samt icke överstiga 8 timmar pr dygn, att å helgdagsdygn övertidsersättning måtte utgå, ävenså i sådana fall, där vakten icke åtnjutit vederbörlig fritid i likhet med övrig ombord å däck anställd personal samt att måltidsrast inräknas i vaktmans arbetstid.

Dessutom begäres angående ledighet under fatygets uppehåll i hamn, att sjöman måtte åtnjuta ledighet från skeppstjänst en halv dag i månaden under tid, då affärslokaler äro öppna eller övertidsersättning därför samt att fridagen räknas efter månad, oavsett fartyget befinner sig i hamn eller till sjöss.

Slutligen yrkar unionen att övertidsersättning måtte utgå åt sjöman för arbete, som utföres utom ordinarie arbetstid, såvida arbetet icke vidtages under förutsättning att omedelbar fara för liv, fartyg eller last föreligger eller lämnande av hjälp åt nödställda, att sjöman icke må tvingas att utföra övertidsarbete, då fartyget ligger i hamn, och att sammanlagda övertidsarbetet, under alla förhållanden icke må överstiga 10 timmar pr vecka och att allt arbete med lossning och lastning måtte anses såsom extraarbete och extra ersättning utgå enligt överenskommelse och icke betraktas som skeppstjänst.

Vissa krav från maskinpersonalen.

Svenska Eldareunionen yrkar beträffande bestämmelserna att arbetstiden skall vara avdelad i vakter, att detta bör med hänsyn till skeppstjänstkommittérades motivering förtydligas på grund av, att det i praktiken förekommer, att arbetsvakter avbrytes för måltidsrast på så sätt, att manskap, som har vakt mellan 4—8 e. m., bliver avlöst mellan kl. 6 och 7 för intagande av måltid. Följden bliver att manskap, som har sin verksamhet förlagd på annan tid, får sin frivakt avbruten.

Dessutom yrkas, att arbetstiden för samtliga i maskin, pannrum och kolboxar sysselsatta, skall vara 16 timmar under två dygn, oavsett antalet anställda, att arbetstiden för sjömän icke får överstiga 8 timmar samt att bestämmelserna om skeppstjänst å helgdag utgår.